Súd:	Okresný súd Lučenec
Spisová značka:	12C/15/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6624201386
Dátum vydania rozhodnutia:	15. 10. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Renáta Šulajová
ECLI:	ECLI:SK:OSLC:2024:6624201386.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Renátou Šulajovou v spore žalobcu A. B., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX/X, C., štátny občan SR zast.: JUDr. Ondrej Szilágyi, advokát, Advokátska kancelária so sídlom Dr. Vodu 2, Lučenec proti žalovanému Slovenská republika, v mene ktorej koná: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava-mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 5 813,22 Eur, takto

r o z h o d o l :

I.Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 5 813,22 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % v lehote do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o určení výšky trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.Dňa 14.03.2024 bola tunajšiemu súdu doručená žaloba, ktorou sa žalobca od žalovaného domáha zaplatenia sumy 5 813,22 Eur, titulom náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie, konkrétne porušením Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, ktorá bola žalovanou nesprávne implementovaná (resp. nebola v časti implementovaná) do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky.

2. Žalobca uviedol, že na základe Rozhodnutia Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici dňom 01.09.2017 prijatý do funkcie hasič záchranár Hasičskej stanice so sídlom vo Fiľakove v prípravnej štátnej službe ako príslušník čakateľ podľa § 21 ods. 1 a 2 a § 23 zák. č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Dňa 18.01.2019 bol žalobca s hodnosťou rotmajster vymenovaný do stálej štátnej služby v zmysle § 29 ods. 3 písm. a) zák. č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Prácu hasiča teda žalobca vykonáva viac ako 6 rokov. Žalobca pôsobí na Hasičskej stanici Fiľakovo so sídlom Fiľakovo, Hollého 8 ako hasič záchranár.

3. Štátnou službou príslušníkov sa na účely zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len "ZoHaZZ") rozumie plnenie úloh zboru príslušníkom v služobnom úrade alebo v zahraničí. Štátna služba sa vykonáva v služobnom pomere. Príslušníkom sa na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba, ktorá je v služobnom pomere podľa ZoHaZZ.

4. Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Služobný čas príslušníkov je v zmysle § 86 ods. 1 ZoHaZZ rozvrhnutý nerovnomerne a to tak, že pracovná zmena sa skladá z vykonávania služby, po ktorom bezprostredne nasleduje určená služobná pohotovosť na pracovisku. Jedna služobná zmena príslušníka sa teda skladá z výkonu služby a z určenej služobnej pohotovosti. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín.

Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

5. Okrem určenej pohotovosti, ktorú žalobca odpracuje počas každej pracovnej zmeny, mu môže byť v odôvodnených prípadoch nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času. Určená služobná pohotovosť ako ani nariadená služobná pohotovosť sa však nezapočítavajú do pracovného času. Napriek tomu, že časť služobnej pohotovosti tvorí aj tzv. "neaktívna časť", počas ktorej hasiči čakajú na vyhlásenie výjazdu, aj tento časový úsek je žalobca povinný tráviť na pracovisku a po celý čas trvania služobnej pohotovosti musí byť okamžite pripravený na vykonanie služobného zásahu. Táto služobná pohotovosť sa však nezapočítava do pracovného času a teda tieto odpracované hodiny nie sú považované za odpracovaný čas. Žalobca v práci strávi v rámci každej jednej zmeny minimálne 24 hodín, v súčasnosti 8 hodín z tohto času (do konca roku 2021 to bolo 7 hodín), ktoré strávi na pracovisku pripravený na výkon práce, nie je považovaných za pracovný čas.

6. V zmysle § 122 ods. 1 ZoHaZZ za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti patrí žalobcovi každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Ak je príslušníkovi nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste jeho pobytu, alebo na inom dohodnutom mieste, a 25 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, 5 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia, a 10 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Náhrada za služobnú pohotovosť nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas. Samotný výkon služobnej pohotovosti je rozdelený na aktívnu časť služobnej pohotovosti a neaktívnu časť služobnej pohotovosti.

7. Na hasičskej stanici vo Fiľakove pracuje 18 osôb, ktoré sú rozdelené do troch zmien po šesť osôb, t. j. každý tretí deň odslúži jedna zmena 24 hodín po ktorej nasledujú dva dni voľna. Mesačne každá zmena odslúži minimálne 10 zmien a v niektorých mesiacoch 11 zmien, čo predstavuje 240 hodín, resp. 264 hodín. Zároveň môže nastať situácia, kedy je ku koncu zmeny vyhlásený poplach a je potrebné vykonať výjazd, kedy príslušník vykonáva prácu nad 24 hodín.

8. Žalobca od marca 2021 do februára 2024 len v rámci určenej služobnej pohotovosti odpracoval v období od marec 2021 do decembra 2021 odpracoval 566,60 hodín; v období od januára 2022 do decembra 2022 odpracoval 684,99 hodín; v období od januára 2023 do decembra 2023 odpracoval 710,70 hodín a od januára 2024 do februára 2024 odpracoval 135,20 hodín. Žalobca za uvedené obdobie odpracoval spolu 2097,49 hodín určenej služobnej pohotovosti. Okrem nej odpracoval žalobca aj 51,71 hodín nariadenej služobnej pohotovosti. Uvedené pohotovosti v rozsahu 2149,20 hodín neboli žalobcovi započítané do pracovného času. Priemerný týždenný pracovný čas žalobcu za predmetné obdobie predstavuje 51,47 hodín.

9. V zmysle čl. 2 bodu 1 Smernice Európskeho parlamentu a rady 2003/88/ES zo 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len "Smernica") je "pracovný čas akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou". Smernica v čl. 6 upravuje maximálny týždenný pracovný čas. Členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi a b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

10. Podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy SR, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa

čl. 120 ods. 2. Podľa ods. 5, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

11. V zmysle článku 7 ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR, článku 144 Ústavy SR a tiež článku 3 CSP, je súd viazaný medzinárodnoprávnymi záväzkami SR, ktoré majú prednosť pred zákonom, je tiež viazaný judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Komunitárne právo je nadriadené právu členských štátov a nesmie byť medzi nimi rozpor. Prípadný rozpor medzi komunitárnym a vnútroštátnym právom by mal byť riešený v prospech komunitárneho práva. Vzťah Únioového a vnútroštátneho práva sa riadi zásadou prednosti a priameho účinku a tiež povinnosťou vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva ex officio. Judikatúra Súdneho dvora EÚ vo veci zodpovednosti členských štátov za porušenie práva Únie je založená na zásade pacta sumt servanda, vyjadrená v článku 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorého sú členské štáty povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich im zo zmluvy, alebo z činnosti spoločenstva a zdržať sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov zmluvy alebo ohroziť reálny účinok komunitárneho práva. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry ESD vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu ak ide o prípady porušenia práva Únie členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc.

12. Smernica je záväzná pre členské štáty, ktorým je určená, pokiaľ ide o cieľ, ktorý sa má dosiahnuť. Štátnym orgánom však je ponechaná voľba formy a prostriedkov. Smernice v zásade nemajú priamy účinok, avšak Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že určité opatrenia stanovené smernicou môžu mať vo výnimočných prípadoch priamy účinok na členský štát aj vtedy, ak tento ešte neprijal transponujúci právny akt, t. j. v prípadoch, keď smernica nebola transponovaná do vnútroštátneho práva alebo bola transponovaná nesprávne, ustanovenia smernice sú imperatívne a dostatočne jasné a presné a ustanoveniami smernice sa priznávajú práva jednotlivcom. Doktrína priamej účinnosti smerníc je teda produktom Súdneho dvoru EÚ - vznikla z viacerých rozhodnutí Súdneho dvoru EÚ a bola vytvorená s cieľom vyriešiť situáciu, keď členský štát neimplementoval smernicu v určenej lehote resp. určeným spôsobom a zároveň sú splnené štyri podmienky na priznanie priamej účinnosti, a to (a) jasný, presný a dostatočne určitý záväzok obsiahnutý v smernici, (b) nepodmienený záväzok, (c) uplynutie lehoty na transpozíciu smernice do vnútroštátneho poriadku a (d) nejde o záväzok, ktorý priamo ukladá povinnosť jednotlivcovi (naopak, priznáva mu nejaké právo). Pri splnení týchto požiadaviek sa môžu jednotlivci odvolať na ustanovenia smernice pred orgánom verejnej moci. Súdny dvor EÚ judikoval, že znením smerníc nie sú viazané len vnútroštátne súdy, ale aj ostatné orgány verejnej moci, ako aj iné verejné orgány. Cieľ smerníc je záväzný pre všetky orgány, ktoré sú na základe rozhodnutia štátu zodpovedné za poskytovanie verejných služieb a ktoré majú na tento účel určité osobitné právomoci, ktoré sú nad rámec pravidiel medzi jednotlivcami.

13. Podľa judikatúry Súdneho dvora (vec D., spoločné veci Q. a C-X/XX) má jednotlivec nárok na náhradu škody od členského štátu, ktorý nedodržiava právne predpisy Únie. Súdny dvor znovu zopakoval, že aj keď komunitárne právo nemá výslovné ustanovenie o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením komunitárneho práva, tento princíp je vlastný komunitárnemu právu. K tomuto záveru dospel interpretáciou Zmluvy o založení ES, odvolávajúc sa na základné princípy komunitárneho právneho systému a všeobecné princípy spoločné pre právne systémy členských štátov. Navyše dodal, že zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva je objektívna, bez ohľadu na zavinenie. Priama použiteľnosť ustanovení komunitárneho práva nevylučuje právo jednotlivca na odškodnenie v prípade ich porušenia. Práve naopak, právo jednotlivca na odškodnenie je nevyhnutnou súčasťou priameho účinku ustanovení komunitárneho práva, ktorých porušenie je príčinou spôsobenej škody. Súdny dvor tiež dal jednoznačnú odpoveď, že povinnosť štátu vzniká bez ohľadu na to, ktorá zložka jeho moci spôsobila porušenie komunitárneho práv, t. j. aj v prípade, ak porušenie komunitárneho práva svojou činnosťou alebo nečinnosťou spôsobil vnútroštátny zákonodarca. V tejto otázke sa Súdny dvor inšpiroval úpravou zodpovednosti štátu v medzinárodnoprávnych vzťahoch. Pokiaľ ide o netransponovanú smernicu alebo nedostatočne transponovanú smernicu, takéto odvolanie (na ustanovenie smernice) je možné, ak: (I.) cieľom smernice je priznať práva jednotlivcom, (II.) obsah práv je možné určiť na základe ustanovení smernice a (III.) existuje kauzálne prepojenie medzi nesplnením povinnosti transponovať smernicu a škodou spôsobenou poškodenej strane.

14. Súdny dvor EÚ judikoval, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES má priamy účinok, nakoľko priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ je zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie (ktoré sú mu pripísateľné) súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora môže náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj štát, t. z. že právo Únie nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. V danom prípade ide o objektívnu a absolútnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušení práva Únie dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je žalovaný pasívne vecne legitimovaný, t. j. Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor podľa § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii a činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, ktorého príslušníkom je žalobca, pričom MV SR je súčasne garantom právnej úpravy vymedzenej ZoHaZZ, súčasne predstavuje garanta riadnej transpozície smernice Európskej únie do slovenského právneho poriadku. Z uvedeného dôvodu žaloba smeruje voči Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom vnútra SR.

15. Podľa ustanovenia § 19 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Za skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody je zásah do práv žalobcu postupom žalovaného, v dôsledku čoho mu vznikla škoda a to v súvislosti s výkonom povolania žalobcu. Miesto výkonu jeho stálej služobnej činnosti v posudzovanom období bolo Fiľakovo, ktoré sa nachádza v územnom obvode Okresného súdu Lučenec, kde vznikli a prejavili sa následky škody žalobcu vo forme nemajetkovej ujmy.

16. Právna úprava pracovného času podľa ZoHaZZ umožňuje služobnému úradu/zamestnávateľovi rozvrhnúť hasičovi služobný čas tak, že ten presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b) Smernice, ktorý stanovuje povinnosť členským štátom ustanoviť maximálnu 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, vrátane nadčasov. Žalobca vykonával služobnú pohotovosť, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby. Súčasne mu bola nariadená služobná pohotovosť mimo rozvrhnutého služobného času. Obe pohotovosti sa však nezapočítajú do pracovného času a vo výplatných páskach žalobcu je uvedený súhrnný počet hodín služobnej pohotovosti. Nesprávna transpozícia uvedenej smernice Európskeho parlamentu a rady do právneho poriadku SR je porušením práva Európskej únie. Porušením maximálnej hranice týždenného pracovného času dochádza k porušeniu práva žalobcu na ochranu zdravia v súvislosti s primeranou dobou odpočinku a práva na súkromie a rodinný život.

17. Žalobca svoj nárok odvodzuje od škody spôsobenej porušením práva Európskej únie, Smernice, ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná, resp. nebola vôbec implementovaná do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Z dôvodu neimplementovania smernice do nášho právneho poriadku vznikla žalobcovi porušením únijného práva škoda. Pri absencii explicitnej vnútroštátnej úpravy nároku na náhradu škody z porušenia práva únie jednotlivcovi je potrebné tento nárok na náhradu škody posudzovať analogicky podľa ustanovení slovenského právneho poriadku, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie. Týmito ustanoveniami sú § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce nemajetkovú ujmu, ktorej sa žalobca v tomto konaní domáha.

18. Dochádza teda k porušovaniu osobnostných práv žalobcu na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity spočívajúce v porušovaní práva na primeranú dobu odpočinku, práva na súkromie a rodinný život, a to v príčinnej súvislosti s tým, že žalobca reálne musí odpracovať viac ako bol povinný v zmysle smernice. Poukazuje na náročnú prácu hasiča, kedy nasadzuje svoj vlastný život a o to viac nevyhnutne a dôvodne potrebuje dostatočný odpočinok po práci na regeneráciu fyzických a psychických síl, čo sa mu v dôsledku sústavného porušovania práva na primeranú dobu odpočinku nedostáva. Negatívne následky sa prejavujú aj tým, že je otcom maloletého dieťaťa a čas ktorý by mohol venovať svojmu dieťaťu, špeciálne v období detstva a dospievania, musí tráviť v práci. Žalobca poukazuje aj na to, že

niekedy odpracuje aj 8 hodín nad rámec maximálneho 48 hodinového týždenného pracovného času. Následne sa z práce vráti psychicky a fyzicky vyčerpaný a zostáva mu minimum voľného času, aby sa mohol venovať rodine, či osobným záľubám. Prichádza tak o čas, ktorý by mohol a chcel venovať svojim najbližším a nevyhnutným osobným záležitostiam a potrebám. Tento stav už dlhodobo negatívne vplýva na jeho súkromný a rodinný život. Vzhľadom na uvedené, nárok na náhradu škody, ktorý si uplatňuje má v podmienkach slovenského právneho poriadku povahu nemajetkovej ujmy, pričom náhrady tejto ujmy v peniazoch sa žalobou touto žalobca domáha. Žalobca zdôrazňuje existenciu príčinnej súvislosti medzi porušovaním článku 6 písm. b) Smernice a ním popísanou škodou vo forme nemajetkovej ujmy. Uviedol, že v dôsledku nezarátavania služobnej pohotovosti do pracovného času musel odpracovať viac, než je smernicou maximálne povolený 48 hodinový týždenný pracovný čas a v dôsledku tejto skutočnosti dochádza k porušovaniu jeho práva na ochranu zdravia a na ochranu súkromia a rodinného života.

19. Pri vyčíslení výšky náhrady žalobca vychádza z ustanovení o peňažnej náhrade za služobnú pohotovosť v § 122 ods.1 a 2 ZoHaZZ. Za služobnú pohotovosť je uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 15 % príslušnej časti služobného platu. Pri nariadenej služobnej pohotovosti je peňažná náhrada vo výške 50 % príslušnej časti služobného platu. Za hodiny, ktoré žalobca odpracoval nad hranicu maximálneho limitu priemerného týždenného služobného platu žiadal ako primeranú náhradu rozdiel medzi peňažnou náhradou podľa § 122 ods. 1 a § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ. Celkovú výšku nemajetkovej ujmy odpracovanej služobnej pohotovosti žalobca uplatnil ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % (50% - 15% = 35 %) peňažnej náhrady z jeho hodinovej odmeny (služobného platu) za príslušný kalendárny mesiac. V prípade odpracovanej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % (50% - 30% = 20%) peňažnej náhrady z jeho hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac. Žalovaná peňažná náhrada predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti (50% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ) a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť (15% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 1 zákona o HaZZ a 30% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja), t. j. vo výške zodpovedajúcej 35%, resp. 20% zo sumy, ktorá je príslušnou časťou jeho služobného platu (50% - 15% = 35% v prípade bežného služobného dňa a v prípade, ak ide o deň služobného pokoja, 50% - 30% = 20%).

20. Žalobca zastáva názor, že vyššie uvedený spôsob výpočtu škody spĺňa odškodňovaciu úlohu a je v súlade s judikatúrou súdneho dvora. Zároveň spĺňa aj požiadavku primeranosti, pričom nie je sumou neprimerane vysokou. Žalobca zdôrazňuje, že žalobou si neuplatňuje mzdový nárok, ale domáha sa náhrady škody porušením únijného práva a spôsob výpočtu výšky škody podľa § 122 ZoHaZZ použil výlučne z dôvodu neexistencie právnej úpravy, ktorá by presne stanovovala spôsob výpočtu náhrady ujmy v takýchto prípadoch. Žalobca ďalej poukázal na to, že jednotlivé dielčie nároky vznikali postupne, osobitne za každý mesiac, v ktorom boli jeho práva porušované, ku dňu splatnosti každej mesačnej mzdy. Rozhodujúcim momentom vzniku jeho ujmy je tak výplatný termín. U príslušníkov HaZZ je mzda splatná vždy k 10-dňu nasledujúceho mesiaca. S poukazom na všeobecnú 3-ročnú premlčaciu dobu si žalobou uplatňuje nároky spätne za obdobie 3 rokov pred podaním žaloby. Týmto postupom žalobca následne matematicky vyčíslil celkovú náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy za žalované obdobie marec 2021 až február 2024 na sumu 7.697,36 Eur, ktorej zaplatenia sa voči žalovanému domáha.

21. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy žalobca poukázal na právoplatné rozhodnutia súdov Slovenskej republiky v skutkovo a právne porovnateľných veciach napr. Rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 16C/3/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/66/2022; Rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 16C/7/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/78/2023; Rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 16C/6/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/88/2023; rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 20C/77/2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/61/2023, či Rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/59/2022 a iné.

22. Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril podaním zo dňa 09.05.2024 a uviedol, že Žalobca síce tvrdí, že jeho vôľa bola uplatniť si náhradu škody, resp. náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len ako "Občiansky zákonník"),

avšak s poukazom na § 124 ods. 1 CSP si uplatnil mzdové nároky. Uvedené vyplýva z posúdenia viacerých častí žaloby jednotlivo, ako aj z posúdenia žaloby ako celku:
1. Žalobca sa hneď v úvode žaloby, t. j. na strane 3, zameral na opis služobnej pohotovosti. Na strane 3 poskytoval súčet svojej odpracovanej služobnej pohotovosti a zároveň hneď poukázal na spôsob odmeňovania služobnej pohotovosti.
V zmysle systematického výkladu predmetnej žaloby žalobca už v jej úvode poukazuje na služobnú pohotovosť a dĺžku jej výkonu, najmä na spôsob jej odmeňovania. Z uvedeného možno odvodiť záver, že práve výkon služobnej pohotovosti a skutočnosť, ako uviedol žalobca, že je označovaná ako tzv. "15%-ná pohotovosť" a "30%-ná pohotovosť", sú dôvody jeho vzniku škody a nie skutočnosť, že by pracoval nad Smernicou stanovený maximálny týždenný pracovný čas, nakoľko k uvedenému porušeniu vo vzťahu k žalobcovi ani nedošlo.
1. Na strane 8 žaloby žalobca uvádza, cit.: "Pri vyčíslení výšky škody žalobca vychádza z ustanovení o peňažnej náhrade za služobnú pohotovosť v § 122 ods. 1 a 2 ZoHAZZ. Za služobnú pohotovosť je uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 15 % príslušnej časti služobné platu. Pri nariadenej služobnej pohotovosti je peňažná náhrada vo výške 50 % príslušnej časti služobného platu.".
V uvedenej časti žalobca jasne a explicitne ustanovil spôsob výpočtu údajnej škody skrz ustanovenia o mzdových nárokoch príslušníkov HaZZ. Ustanovenie § 122 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z. z. stanovuje spôsob výpočtu mzdových nárokov za služobnú pohotovosť príslušníkov HaZZ. Žalobca vôbec nerozlišuje či ide o služobnú pohotovosť odpracovanú nad rámec Smernice 2003/88/ES alebo nie. Žalobca v zásade žiada doplatok za určenú služobnú pohotovosť do výšky odmeny za nariadenú služobnú pohotovosť. Z uvedeného postupu je celkom zjavne zrejmé, že žalobcovi pri výpočte údajnej škody nezáleží na tom, či výkon služobnej pohotovosti zasiahol do jeho práva podľa článku 6 Smernice 2003/88/ES alebo nie a žiada doplatenie rozdielu za všetku určenú služobnú pohotovosť.
Žalobcovi záleží na tom, že určená služobná pohotovosť a nariadená služobná pohotovosť sú odmeňované rozdielne a rozlišuje vo výške škody, ktorú údajne pociťuje za odpracované hodiny. Zatiaľ čo počas určenej služobnej pohotovosti mu škoda vznikla, tak počas nariadenej služobnej pohotovosti mu žiadna škoda už nevznikla. To znamená, že ak by všetka jeho odslúžená služobná pohotovosť bola nariadená, teda nie určená, tak by žiadnu škodu nepociťoval. Uvedené teda možno posúdiť ako mzdový nárok.

23. Žalobca vidí svoju ujmu v tom, že podľa jeho názoru má byť všetka služobná pohotovosť odmeňovaná ako nariadená služobná pohotovosť, teda 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ. Vyplýva to z tabuľky priloženej k žalobe. Žalobca si žiada náhradu len za určenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol odmenený vo výške 15 %, resp. 30 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu a škodu dopočítava do výšky 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu.
Pri nariadenej služobnej pohotovosti už žiadnu škodu nepociťuje. To znamená, že ak by aj došlo k porušeniu Smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi a týmto porušením by neboli hodiny určenej služobnej pohotovosti, ale išlo by o hodiny nariadenej služobnej pohotovosti, tak by žalobca naďalej nepociťoval žiadnu ujmu vo vzťahu k týmto hodinám aj napriek tomu, že by išlo o zásah do jeho práv podľa článku 6 Smernice 2003/88/ES, ale stále by pociťoval škodu len vo vzťahu k určenej služobnej pohotovosti a stále len do výšky rozdielu medzi poskytnutou odmenou a 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu.

24. Fond pracovného času:
Žalobca pri výpočte porušenia Smernice 2003/88/ES vychádza z fondu pracovného času, ktorý sa využíva pre naplnenie plánovaných hodín tak, aby z neho bolo možné vypočítať mzdu. Nejde o správny ukazovateľ skutočne odpracovaných hodín, nakoľko v zmysle zákona č. 315/2001 Z. z. sa do služobného času započítava aj čerpanie všetkej dovolenky, čas plateného služobného voľna, či čas náhradného voľna za službu nadčas a službu vo sviatok. Z uvedeného dôvodu nemožno zamieňať pojmy "pracovný čas" v zmysle článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES a pojem "služobný čas" v zmysle § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Ide o nezameniteľné pojmy, ktoré každý má inú funkciu. Zatiaľ čo pracovný čas podľa Smernice započítava iba čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosť v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou; tak služobný čas započítava výkon štátnej služby, do ktorého sa v zmysle § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. započítava aj čas dovolenky a rôznych druhov voľna, ktoré v zmysle Smernice 2003/88/ES spadajú pod čas odpočinku podľa článku 2 ods. 2. Je zrejmé, že ide o 2 rozdielne pojmy, ktoré žalobca mylne a

účelne zamieňa, aby sa mohol bezdôvodne obohatiť na úkor príslušníkov HaZZ, u ktorých bol článok 6 Smernice 2003/88/ES skutočne porušený, čo sa u žalobcu nestalo.

25. K premlčacej dobe:
Na strane 9 žaloby žalobca uvádza, cit.: "U príslušníkov HaZZ je mzda splatná vždy k 10-dňu nasledujúceho mesiaca. S poukazom na všeobecnú 3-ročnú premlčaciu dobu si žalobou uplatňuje nároky spätne za obdobie 3 rokov pred podaním žaloby."
Žalobca začiatok premlčacej doby viaže na splatnosť mzdy za predchádzajúci mesiac a teda aj plynutie premlčacej doby viaže na mzdové nároky a nie na vznik nemajetkovej ujmy, nakoľko s poukazom na rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 16C/42/2023-202 zo dňa 22.09.2023, plynutie premlčacej doby pri nemajetkovej ujmy začína dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Žalobca ignoruje vznik nemajetkovej ujmy a veľmi zmätočne posudzuje vlastnú ujmu. Zatiaľ čo tvrdí, že žiada nemajetkovú ujmu, tak plynutie premlčacej doby viaže na mzdový nárok. Vychádzajúc z tabuľky priloženej k žalobe žalobca, ako už bolo spomenuté v bode 2. tejto časti vyjadrenia, cíti svoju škodu v nízkej odmene za určenú služobnú pohotovosť a jeho škodu tvorí nedoplatok do výšky nariadenej služobnej pohotovosti v zmysle § 122 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. Z uvedeného je zrejmé, že začiatok plynutia premlčacej doby vo vzťahu k údajnej ujme, ktorú pociťuje, by mala byť viazaná na existenciu predmetnej údajnej ujmy a teda by mala začať plynúť deň po dni, kedy k nej došlo. Vzhľadom na podanú žalobu doručenú súdu 14.03.2024 nepremlčané obdobie plynie od 15.03.2021, kedy mal žalobca svoju prvú služobnú pohotovosť, za ktorú mu patrila odmena vo výške 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, tak až od tohto momentu plynie nepremlčaná časť žalovaného nároku. Avšak, žalobca premlčaciu dobu viaže na splatnosť mzdy vyplývajúcu zo mzdových nárokov a teda jeho škoda mu vznikla až momentom, že mu nebola vyplatená suma, ktorú sám očakával a až po vyplatení jeho mzdy sa cítil poškodený, čo jednoznačne značí, že nežaluje nemajetkovú ujmu, ale mzdové nároky.

26. V zmysle vyššie uvedených bodov, s poukazom na § 124 ods. 1 CSP, teda objektívne hľadisko posudzovania procesných podaní v civilnom sporovom konaní má žalovaný za to, že žalobca žaluje mzdový nárok z dôvodu, že 1/ škodu odvodzuje od § 122 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z. z., ktorý hovorí o odmenách za služobnú pohotovosť, 2/ podľa tabuľky predloženej žalobcom škodu pociťuje len vo vzťahu k určenej služobnej pohotovosti a len v rozsahu rozdielu oproti odmene za nariadenú služobnú pohotovosť, pri ktorej už škodu nepociťuje a zároveň nerozlišuje medzi hodinami služobnej pohotovosti nad rámec Smernice 2003/88/ES a tými, ktoré neodpracoval nad rámec, 3/ svoj výpočet odvodzuje z fondu pracovného času, ktorý slúži na výpočet mzdy a do ktorého sa započítava aj čas odpočinku v zmysle Smernice 2003/88/ES a teda nie len pracovný čas, 4/ premlčanie nároku odvodzuje od splatnosti mzdy za príslušný mesiac, teda svoju škodu pociťuje až ku dňu vyplatenia mzdy a zo skutočnosti, že mu nebola na účet uhradená taká výška, ako by chcel.

27. V zmysle vyššie uvedeného žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobca žaluje náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu porušenia čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES po tom, ako údajne predmetná smernica nebola správne transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky a teda nadobudla priamy účinok. Z uvedeného dôvodu považuje žalovaný argumenty žalobcu ohľadom spôsobu a výšky odmeňovania služobnej pohotovosti za irelevantné a absolútne nepreukazujúce zásah do jeho práv podľa čl. 6 písm. b) smernice. Ak by aj súd prvej inštancie konštatoval nesprávnu transpozíciu smernice, tak to nezakladá práva na náhradu škody. Žalobca musí preukázať, že došlo k zásahu do jeho práv podľa spomínaného článku smernice, ako aj vznik škody, resp. akejkoľvek ujmy.

28. Námietka pasívnej vecnej legitimácie
S poukazom na vyššie uvedené, žalobca si uplatňuje v zmysle § 124 ods. 1 CSP mzdové nároky, ktoré si môže uplatniť len vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi, ktorými Slovenská republika jednoznačne nie je.
Žalobca však nezažaloval svojho zamestnávateľa, ale štát, v mene ktorého koná ten ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor, čo je zásadný rozdiel v označení žalovaného, teda v jeho pasívnej vecnej legitimácii.
Navyše, ak mal žalobca za to, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad Smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného v súlade s § 69 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza. Žalovaný v tomto prípade

podotýka, že žalobca za každú hodinu určenej služobnej pohotovosti, vrátane tých hodín, o ktorých tvrdí, že mali byť vykonané nad limit určený Smernicou, mu boli riadne vyplatené príslušné zložky služobného príjmu, resp. poskytnuté náhradné voľno.
Podľa názoru žalovaného sa miera zodpovednosti za prípadný vznik škody musí medzi dvomi samostatnými subjektmi (Slovenskou republikou a zamestnávateľom žalobcu) rozlišovať. Nie je prípustné, aby sa zodpovednosť Slovenskej republiky odvodzovala od individuálneho prístupu inej osoby k pracovnoprávnym vzťahom konkrétneho zamestnanca. Žalovaný má za to, že Slovenská republika a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sú dva samostatné a nezávislé subjekty právnych vzťahov, preto podľa žalovaného nie je možné dospieť k inému záveru než, že posúdenie ich zodpovednosti za prípadný vznik škody ako dôsledok výkonu určitých práv, nie je možné zamieňať.
S ohľadom na skutočnosť, že Slovenská republika nie je zamestnávateľom žalobcu a s ohľadom na skutočnosť, že predmetné konanie je konaním o pracovnoprávnom spore má žalovaný za to, že nie je pasívne vecne legitimovaným subjekt. Zároveň žalovaný poukazuje na § 24 CSP, podľa ktorého Okresný súd Lučenec nie je kauzálne príslušným na prejednanie predmetného sporu.

29. K porušeniu Smernice 2003/88/ES
Žalovaný poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-6/90 a C-9/90, D. E. F. v Talianska republika, cit: "Prvou podmienkou je, že výsledok stanovený smernicou obsahuje priznanie práv jednotlivcom. Druhou podmienkou je, že obsah týchto práv je možné identifikovať na základe ustanovení smernice. Treťou podmienkou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti štátu a škodou, ktorú utrpeli poškodené osoby.". Žalobca nepreukázal tretiu podmienku a teda existenciu porušenia povinnosti štátu, škodu a príčinnú súvislosť medzi nimi. Je nutné si predmetnú podmienku ďalej rozdeliť:
1. porušenie povinnosti štátu vyplývajúce z práva Európskej únie,
2. vznik škody,
3. príčinná súvislosť medzi nimi.
Zároveň žalobca na strane 6 žaloby tvrdí obdobne, že v zmysle judikatúry Súdneho dvora má poškodený právo na náhradu škody, ak sú splnené 3 podmienky:
1. cieľom smernice je priznať práva jednotlivcom,
2. obsah práv je možné určiť na základe ustanovení smernice a
3. existuje kauzálne prepojenie medzi nesplnení povinnosti transponovať smernice a škodou spôsobenou poškodenej strane.
Článok 6 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len ako ,,Smernica" či "Smernica 2003/88/ES") priznáva sociálne právo pracovníkom, avšak to neznamená, že je predmetný článok porušený vo vzťahu ku každému príslušníkovi HaZZ v Slovenskej republike a vo vzťahu ku každej hodine služobnej pohotovosti.
Predmetné tvrdenie žalovaný podporuje aj odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.01.2023, cit.: "K právnej otázke určenia pravidelnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy dovolací súd uvádza, že otázka výšky náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Pokiaľ účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP je to, aby sa vyriešením niektorej, doposiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto individuálnej otázky ako je určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupujú súdy vždy rozdielne v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvalifikovať a vyčísliť."
Z citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že na účely stanovenia výšky sumy nemajetkovej ujmy je zásada individuálneho prístupu ku každej žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy nevyhnutná. Najvyšší súd Slovenskej republiky jasne a explicitne vyjadril názor, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy sa nemôže vytvoriť ani ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu a teda argumentum a fortiori sa nemôže vytvoriť ani ustálená rozhodovacia prax súdov nižšieho stupňa. Zároveň Najvyšší súd Slovenskej republiky dal explicitne najavo, že nemajetková ujma nemôže byť vyčíslená a exaktne kvalifikovaná spôsobom, ako to urobil žalobca.

30. K splneniu prvej podmienky:
Žalobca tvrdí, že prvá podmienka bola splnená a to všeobecným odkazom na judikatúru Súdneho dvora, pričom nepriložil žiadny rozsudok, ktorý by predmetné porušenie vo vzťahu k nemu konštatoval. Zároveň na strane 3 žaloby poukázal na prepočet odpracovaných hodín, pričom vychádzal účelne z fondu pracovného času, ktorý na účely čl. 2 a čl. 6 smernice 2003/88/ES nemožno použiť, nakoľko cieľom fondu pracovného času je tvorba výplatných pások a nie počítanie pracovného času v zmysle čl. 2 smernice 2003/88/ES, ktorý jasne oddeľuje pracovný čas od času odpočinku, čo fond pracovného času z dôvodu podľa § 97 zákona č. 315/2001 Z. z. nerobí a započítava do seba aj dni času odpočinku, za ktoré patrí žalobcovi finančná náhrada.
Zároveň žalobca pri svojich výpočtoch poukazuje na výplatné pásky, ktoré taktiež nie sú spôsobilé byť dôkazom preukazujúcim zásah do práv žalobcu podľa čl. 6 písm. b) smernice. Výplatné pásky musia reflektovať všetky hodiny, za ktoré patrí žalobcovi mzda a teda s poukazom na § 97 zákona č. 315/2001 Z. z. aj dni plateného voľna, ktoré sa do systému SAP, z ktorého sú tvorené výplatné pásky, započítavajú ako 16, resp. 17 hodín. Z uvedeného dôvodu považuje žalovaný prepočty žalobcu na strane 3 svojej žaloby za účelné a nesprávne. Žalovaný ďalej špecifikuje svoje námietky.
Žalobca zároveň k žalobe priložil aj tabuľku všetkej služobnej pohotovosti, ktorú odpracoval. V nej žalobca absolútne nerozlišuje, či ide o hodiny služobnej pohotovosti odpracované nad rámec článku 6 Smernice 2003/88/ES alebo nie.
Samotná judikatúra Súdneho dvora jasne a explicitne uvádza, že porušenie práva Európskej únie musí byť dostatočne závažné. Z predmetného vyplýva, že okrem samotnej existencie porušenia, toto porušenie musí byť aj dostatočne závažné.
Žalovaný má za to, že žalobcovi sa nepodarilo preukázať ani len existenciu porušenia práva Európskej únie, nakoľko svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nepreukázal. Dôkazné bremeno je úzko späté s bremenom tvrdenia a jedno bez druhého nemôže predstavovať účinný prostriedok procesného útoku a procesnej obrany.

31. Žalovaný k prepočtom priemerného týždenného pracovného času žalobcu vyjadril nasledovne:
I. K pojmu maximálny týždenný priemerný pracovný čas:
Podľa ods. 5 preambuly smernice 2003/88/ES, cit.: "všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku. Pojem "odpočinok" sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. v dňoch, hodinách resp. ich častí. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je potrebné tiež zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času."
Podľa čl. 1 ods. 2 písm. a) smernice 2003/88/ES, cit.: "Táto smernica sa vzťahuje na minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas,"
Podľa čl. 2 ods. 1 smernica 2003/88/ES, cit.: "Pracovný čas je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou;"
Podľa čl. 2 ods. 2 smernice 2003/88/ES, cit.: "Čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom."
Podľa čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nazvaného Maximálny týždenný pracovný čas, cit.: "Členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín."
Pojem "maximálny týždenný priemerný pracovný čas" je treba ďalej rozdeliť a definovať.

32. K pojmu maximálny týždenný čas:
"Maximálny" nám definuje určitú hornú hranicu počtu hodín, ktorú nemožno prekročiť. V tomto prípade ide o hranicu 48 hodín "týždenne", čo predstavuje 7 dní. Zároveň žalovaný poukazuje na to, že nejde o striktne 7 dní kalendárneho týždňa (t. j. pondelok - nedeľa), čo vyplýva z čl. 6 písm. b), ktorý hovorí o období siedmich dní a teda ide o určité obdobie siedmich po sebe nasledujúcich dní, ktoré nemusia začínať pondelkom kalendárneho týždňa.

33. K pojmu priemerný čas:
Článok 6 smernice 2003/88/ES zároveň pojednáva o "priemernom" čase, teda nemožno hovoriť o doslovnom výklade, že každých 7 po sebe nasledujúcich dní musí byť striktne dodržaná horná

hranica 48 hodín. Smernica pojednáva o priemere za určité obdobie a v čl. 16 písm. b) pojednáva o referenčnom období nepresahujúcom štyri mesiace. Smernica zároveň v ods. 15 preambuly prezumuje potrebu zabezpečiť pružnosť pri uplatňovaní určitých ustanovení tejto smernice a súčasne zabezpečiť dodržiavanie zásad ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov.

34. Zároveň aj v ods. 16 preambuly smernica ustanovuje potrebu odchýlok a to tak, že je treba ustanoviť, že členské štáty alebo sociálni partneri môžu uplatniť odchýlky z určitých ustanovení. Ako všeobecné pravidlo v prípade odchýlky, musia príslušní pracovníci dostať rovnocennú náhradnú dobu odpočinku;" Požiarna ochrana musí byť v pohotovosti 24/7, nakoľko nie je možné predpokladať kedy a kde vypukne požiar alebo nastane iná situácia vyžadujúca si zásah príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Príslušníci Hasičského a záchranného zboru vykonávajú nesmierne dôležitú úlohu pri ochrane života a zdravia osôb a ochrane majetku. Je preto nevyhnutné, aby boli prijaté určité odchýlky od ustanovení smernice 2003/88/ES. Jednu z nich ustanovuje smernica 2003/88/ES v čl. 17 ods. 3 písm. b) bodu iii), cit: "V súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16: v prípade činností spojených s potrebou nepretržitej služby alebo výroby, najmä služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pôšt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarne služby a služby civilnej ochrany;" Uvedené ustanovenie povoľuje, aby sa členské štáty odchýlili od ustanovenia čl. 16 smernice 2003/88/ES a upravili si referenčné obdobie v zmysle čl. 19, cit.: "Možnosť odchýlky z od článku 16 písm. b) uvedenej v článku 18 ods. 3 a v článku 18 nemôže viesť k ustanoveniu referenčného obdobia dlhšieho ako šesť mesiacov." S poukazom na § 86 ods. 1 Z. č. 315/2001 Z. z., cit.: "Služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov."

35. Nakoľko smernice nepredpokladajú svoju doslovnú transpozíciu do právnych poriadkov členských štátov, tak má žalovaný za to, že predmetná časť smernice bola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná správne, zároveň neodporuje žiadnej časti smernice 2003/88/ES a preto je nevyhnutné, aby sme na ňu pri výpočtoch prihliadali. V prípade ak sa súd prvej inštancie nestotožní s argumentáciu žalovaného, že v tejto časti bola smernica 2003/88/ES transponovaná správne, tak žalovaný poukazuje na skutočnosť, že v zmysle ods. 15 preambuly smernica jasne poukazuje na potrebu a nie na možnosť odchýlky od určitých ustanovení. Túto potrebu jasne definuje v čl. 17 ods. 3 písm. b) bodu iii), kedy v prípade protipožiarnych služieb je potrebné sa odchýliť od čl. 16 (4-mesačné referenčné obdobie), čím v čl. 19 rozširuje referenčné obdobie až na 6 mesiacov. Zároveň v rovnakom článku ukladá možnosť členským štátom rozšíriť toto referenčné obdobie až na 12 mesiacov. 6-mesačné referenčné obdobie vyplýva aj z logiky veci, keďže fond pracovného času (z ktorého vychádza aj samotný žalobca) sa rozpočítava na 6-mesačné obdobia. V zmysle vyššieho uvedeného má žalovaný za to, že pojem "priemerný" je nutné vykladať ako priemerný maximálny týždenný čas v referenčnom období šiestich mesiacov a teda v priemere nemôže tento čas prekročiť 48 hodín každých 7 po sebe nasledujúcich dní.

36. K pojmu pracovný čas:
V neposlednom rade, článok 6 smernice 2003/88/ES pojednáva o "pracovnom" čase. S poukazom na už citovaný čl. 2 ods. 1 a 2 smernice má žalovaný za to, že do výpočtu, či teda bola smernica 2003/88/ES porušená vo vzťahu k žalobcovi, je nutné započítavať len odpracované hodiny, počas ktorých žalobca buď pracoval na mieste výkonu práce alebo pracoval podľa pokynov zamestnávateľa a nie všetky hodiny fondu pracovného času tak, ako to urobil žalobca.
Žalobca mylne vykladá extenzívnym spôsobom pojem "odpracované hodiny", keď v tabuľke v časti "FPČ + Pohotovosť" započítava aj čas odpočinku v zmysle čl. 2 ods. 2 smernice 2003/88/ES. Dokonca sem započítava aj dni neutrálne (riadna ročná dovolenka a dni práceneschopnosti) v zmysle čl. 16 písm. b) smernice 2003/88/ES. Ide o účelný a mylný extenzívny výklad pojmu pracovný čas zo strany žalobcu, ktorým sa snaží dosiahnuť čo najvyšší počet údajných odpracovaných hodín. Pritom žalobca na strane 4 v bode II. žaloby cituje čl. 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES, ktorý hovorí o tom, že čo je pracovným časom, pod ktorú definíciu celkom zjavne nemožno subsumovať dni voľna a to aj napriek skutočnosti, že žalobcovi patrí za určité dni času odpočinku mzda.

37. V zmysle definície pracovného času v článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES a s poukazom na judikatúru Súdneho dvora, ktorú predostrel žalobca, je nevyhnutné, aby sa do pracovného času započítavali v zmysle plachiet služieb žalobcu len skutočne odpracované hodiny a to teda riadnu časť

služby, služobnú pohotovosť, školenia, rekondičné pobyty a zvyšovanie kvalifikácie žalobcu v plachtách označené ako:
Riadna časť služby - 1. riadok označený ako "S" v plachtách služieb, ktorý indikuje pracovnú dobu v zmysle žalobcom predložených rozsudkov Súdneho dvora a zahŕňa v sebe presný časový úsek. V zásade ide o označenie "07:00 - 07:00", čo predpokladá, že žalobca bol v práci vrátane služobnej pohotovosti a výjazdov 24 hodín. Avšak, toto číslo môže byť aj iné, pre príklad 07.09.2021 "08:00 - 16:00", teda odpracoval 8 pracovných hodín. Zároveň je nevyhnutné poukázať aj na dni označené pre príklad ako "07:00 - 07:00" s farebným označením: zeleným (30.08.2021), čo označuje, že jeho práca mala trvať 24 hodín, avšak trvala kratšie z dôvodu pol-dňovej dovolenky; žltým (26.09.2021), čo označuje, že jeho služba mala trvať 24 hodín, avšak z dôvodu pol-dňového voľna za sviatok trvala kratšie. Presný počet odpracovaných hodín nemožno vyvodiť z plachiet služieb a pri zelenom označení nemožno z plachiet usúdiť, či ide o riadnu dovolenku alebo dodatkovú dovolenku. Uvedené informácie možno vyčítať z Prehľadu plánu pre žalované obdobie, z ktorého vyplývajú detailné informácie ohľadom každej služby, konkrétne presné časy príchodov a odchodov z práce.

38. Služobná pohotovosť - v plachtách v 2. riadku označenom ako "P". Takmer všetky hodiny v predmetnom riadku plachiet služieb sú v rámci hodín označených v 1. riadku "S" a teda len vyjadrujú časť služby, počas ktorej žalobca vykonával služobnú pohotovosť. Zároveň sú dni označené aj v tomto riadku, ktoré treba započítať do celkového počtu skutočne odpracovaných hodín, pretože ide čas, kedy z dôvodu požiaru bolo potrebné žalobcu povolať do služby (napr. 21.06.2021). Avšak vo väčšine prípadov ide len o vyjadrenie časti dňa, kedy žalobca vykonával služobnú pohotovosť a táto je už zahrnutá v 1. riadku označenom ako "S".

39. Školenia (SKO) - Školenia sa v plachtách služieb označujú ako "SKO" a tieto označenia sa nachádzajú v 1. časti plachiet označenej "S". Ide o čas, ktorý žalobca strávil na školení, napríklad 12.10.2021, kedy išlo o opakované školenie píličov (viď. Prehľad plánu pre žalované obdobie). Takto strávený čas sa započítava do skutočne odpracovaných hodín. Všetky školenia, na ktoré vyšle žalobcu zamestnávateľ sú plne hradené zamestnávateľom. Zároveň certifikáty a povolenia získané počas predmetných školení môže žalobca využívať aj mimo práce hasiča.

40. Rekondičné pobyty (RE) - Rekondičný pobyt je nariadený čas oddychu, kedy pracovník nepracuje, ale regeneruje, oddychuje a má čas venovať sa svojim blízkym, najmä od roku 2023, kedy je možné rekondičný pobyt vykonať vo forme aktívneho odpočinku v domácom prostredí. Na účely mzdy sa do systému SAP zapisuje 7,5 hodiny v pracovné dni, čo vyplýva z 37,5 hodinového týždenného pracovného času príslušníkov HaZZ ustanovený v kolektívnej zmluve. Na účely výpočtu skutočne odpracovaných hodín v zmysle smernice 2003/88/ES s poukazom na čl. 2 ods. 1 predmetnej smernice žalovaný pracoval s argumentom, že v tomto prípade ide o "nariadený oddych" a teda zahŕňa 7,5 hodín v pracovné dni počas rekondičného pobytu do pracovného času. Avšak, žalovaný poukazuje na skutočnosť, že nejde o pracovný čas, nakoľko zmyslom rekondičných pobytov je regenerácia a oddych žalobcu a teda by takýto čas mal byť v kolónke skutočne odpracovaných hodín označený ako 0 s tým, že takýto deň by nemal byť neutralizovaný, pretože cieľom rekondičných pobytov je naplnenie sociálneho práva v zmysle smernice 2003/88/ES a teda poskytnúť príslušníkom možnosť oddychu a regenerácie. (U žalobca v žalovanom období neevidované.)

41. Zvyšovanie kvalifikácie (SSV) - Zvyšovanie kvalifikácie, teda SSV je čas žalobcu strávený na kurze, kedy získa certifikované oprávnenie na výkon určitej činnosti, ktoré má platnosť aj po prípadnom ukončený práce hasiča a tento kurz je hradený zamestnávateľom. Aj predmetný čas sa započítava do pracovného času v pomere 7,5h v pracovné dni. (U žalobcu v žalovanom období však neevidované.)

42. S poukazom na článok 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES nemožno do pracovného času zarátavať čas, ktorý spadá pod definíciu času odpočinku. Z uvedeného hľadiska je preto irelevantné, že žalobca poukazuje na fond pracovného času, ktorý odzrkadľuje na výplatných páskach výšku mzdy a nie pracovný čas v zmysle Smernice 2003/88/ES.

43. Žalobca mylne vychádza z fondu pracovného času, pričom takýto ukazovateľ neodzrkadľuje skutočne odpracované hodiny. Smernica 2003/88/ES jasne čas odpočinku a pracovný čas od seba oddeľuje, zatiaľ čo žalobca mylne zamieňa pojem pracovný čas s pojmom fond pracovného času. Smernica 2003/88/ES poukazuje na dobu odpočinku a potrebu ochrany príslušníkov HaZZ, ich zdravie,

život a sociálne práva, no fond pracovného času slúži na výpočet mzdy, ktorá príslušníkovi za odpracované hodiny patrí, ako aj za časy podľa § 97 zákona č. 315/2001 Z. z., táto mu bola riadne a včas poukázaná. Žalovaný zároveň poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-742/19 (bod 98), z ktorého vyplýva, že článok 2 Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa doba, ktorú príslušník strávi zdržiavaním sa na svojom útvare počas služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, pričom nevykonáva skutočnú prácu, odmeňovala iným spôsobom ako doba štátnej služby, počas ktorej tento príslušník plní služobné úlohy.

44. Žalovaný ďalej poukázal na skratky dní voľna, s ktorými sa možno stretnúť v plachtách služieb žalobca:
PNK - Ide o deň práceneschopnosti z dôvodu karantény počas mimoriadnej situácie COVID-19, ktorý značí, že žalobca v rozhodnom čase trpel predmetným ochorením. Čas "PNK" spadá pod definíciu času odpočinku podľa čl. 2 ods. 2 smernice, nakoľko v takomto čase neexistuje žiadna práca, avšak z dôvodu vyššej ochrany pracovníkov smernica 2003/88/ES takýto deň neutralizuje a teda preskakuje.
DOS - Ide o riadnu dovolenku bez odpočtu. Ide o sviatok počas dovolenky zamestnanca, ktorý pripadol na deň, ktorý je inak jeho obvyklým pracovným dňom a teda sa nezapočítava do dovolenky, čo znamená, že sa mu neodpočíta z kontingentu dovolenky. Vyplýva to z § 112 ods. 3 Zákonníka práce, na ktorý odkazuje aj § 193 zákona č. 315/2001 Z. z. Teda ide o čas, ktorý nemožno zarátať do pracovného času v zmysle Smernice, nakoľko žiadnu prácu žalobca v takýto deň nevykonával.
VS - Voľno za výkon služby vo sviatok. Ide o určitú náhradu za sviatok, počas ktorého vykonával službu. V tomto prípade nemožno hovoriť o akomkoľvek výkone práce.
DOV - Riadna dovolenka v zmysle článku 7 Smernice 2003/88/ES, v zmysle ktorej je príslušníkom HaZZ poskytnutý vyšší počet dní riadnej zákonnej dovolenky než ustanovuje smernica. Ide o čas, ktorý smernica v ustanovení článku 16 písm. b) priamo oddeľuje od pracovného času, dokonca ho neutralizuje, a preto ani takýto deň nemožno započítavať do pracovného času.
DNO - Deň nepretržitého odpočinku. Ide o voľno medzi službami.
PN - Ide o klasický deň práceneschopnosti, počas ktorého žalobca nepracoval a teda nemožno takýto deň započítavať do odpracovaných hodín. Čl. 16 písm. b) takýto deň neutralizuje a teda žalovaný takýto deň nezapočítaval do referenčných období.
DOD - Dodatková dovolenka. Ide o dovolenku nad rámec riadnej dovolenky a nad rámec dovolenky v zmysle Smernice 2003/88/ES. V tomto prípade nejde o pracovný čas.
LEK - Vyšetrenie v lekárskom zariadení, tzv. "péčko". Ide o čas, ktorý je poskytnutý príslušníkovi HaZZ v prípade potreby. Ide o čas, kedy nevykonáva žiadnu prácu a nemožno takýto čas subsumovať pod pojem pracovný čas v zmysle článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES.
SVP - Ide o "osobné prekážky platené ostatné", teda o voľno z kolektívnej zmluvy nad rámec Smernice 2003/88/ES. Ide o čas, ktorý taktiež nemožno započítavať do pracovného času.
Vyššie uvedené druhy voľna jednoznačne spadajú pod definíciu času odpočinku v zmysle článku 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES a preto použitie fondu pracovného času na účely výpočtu pracovného času neprichádza do úvahy. Takýto prepočet údajných odpracovaných hodín je celkom zjavne nedôvodný a rozporný so Smernicou 2003/88/ES. Dni voľna sa žalobcovi započítavajú do fondu pracovného času ako 16, resp. 17 hodín, nakoľko ide o platené dni voľna. Preto je použitie fondu pracovného času, ako ukazovateľa odpracovaných hodín, veľmi nepresný a skresľujúci spôsob výpočtu jeho odpracovaných hodín.

45. Smernica v článku 16 písm. b) upravuje aj tzv. "neutralizáciu", ktorá hovorí o "preskočení" určitých dní v referenčnom období, ako keby neexistovali. Predmetným spôsobom sa poskytuje pracovníkom zvýšená ochrana, pretože sa z referenčných období "vymazávajú" dni času odpočinku, čím sa počet odpracovaných dní nezmení, ale zníži sa počet dní v referenčnom období a teda sa zvyšuje priemerný týždenný pracovný čas žalobcu. Inak povedané, delenec zostáva nezmenený, deliteľ sa znižuje, čím sa podiel zvyšuje.
Smernica neutralizuje v zmysle článku 16 písm. b) s poukazom na článok 7 štyri týždne riadnej platenej dovolenky spolu so všetkou práceneschopnosťou. Avšak, nemožno neutralizovať všetky dni voľna, pretože by to vytvorilo situáciu ad absurdum a teda to, že čím viac dní voľna na oddych a regeneráciu by žalobca dostal a využil, tak tým viac by bolo zasiahnuté do jeho práva na oddych a regeneráciu. Zákonodarca pri tvorbe smernice prezumoval predmetnú situáciu a neutralizoval iba dni riadnej dovolenky, v plachtách služieb označené ako "DOV", a dni práceneschopnosti, v plachtách označené ako "PN", "PNK" a "OČR", čím vytvoril priestor na zvýšenú ochranu pracovníkov.

Avšak, žalobca túto skutočnosť absolútne ignoruje a bezhlavo započítava aj predmetné časy do svojich výpočtov, čo len potvrdzuje názor žalovaného, že sa snaží umelo povýšiť svoj pracovný čas podľa článku 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES, aby nepravdivo preukázal, že do jeho práva podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES bolo zasahované nepretržite.
Zároveň z vyššie uvedených ustanovení Smernice 2003/88/ES, ako aj z bodu 16 jej preambuly, jasne vyplýva, že Smernica prezumuje potrebu členských štátov upraviť referenčné obdobia a povoľuje ju. V zmysle Smernice 2003/88/ES, ako aj právneho poriadku Slovenskej republiky sú referenčné obdobia príslušníkov HaZZ rozvrhnuté do 6-mesačných období, ktoré v zmysle Smernice 2003/88/ES nie sú viazané na kalendárne mesiace, t. j. napríklad od januára do júna a od júla do decembra. Z článku 16 písm. b), ako aj z článku 19 Smernice 2003/88/ES vyplýva časové ohraničenie referenčného obdobia, ktoré je ustanovené v počte mesiacov a nejde o ohraničenie na konkrétne kalendárne mesiace v roku. Na základe uvedeného má za to, že tieto referenčné obdobia treba počítať od momentu, od ktorého si žalobca uplatňuje svoj nárok.

46. Žalobca na strane 4 žaloby poukazuje na článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES a na skutočnosť, že nezapočítanie služobnej pohotovosti do služobného času je v rozpore so Smernicou, avšak na druhej strane do nej započítava aj hodiny času odpočinku, ktoré Smernica 2003/88/ES jasne oddeľuje od pracovného času a dokonca dni riadnej ročnej dovolenky a práceneschopnosti neutralizuje. Žalovaný v tejto súvislosti znova odkázal na skutočnosť, že žalobcom predložená tabuľka vychádza z nesprávneho ukazovateľa odpracovaných hodín. Zatiaľ čo pri služobnej pohotovosti žalobca odkazuje na článok 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES, tak pri dňoch voľna už tento článok 2 absolútne ignoruje.

47. Žalobca na strane 7 žaloby tvrdí, že mu bolo zasiahnuté do práva na ochranu zdravia telesnej a psychickej integrity, práva na súkromie a rodinný život, nakoľko sa údajne nemohol venovať rodine. K uvedenému žalovaný uvádza, že žalobca síce tvrdí, že došlo k zásahu do vymenovaných práv, ale pritom pri výpočte náhrady nemajetkovej ujmy vychádza iba zo škody v rozsahu rozdielu medzi mzdovou odmenou za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť, teda rozdielu toho, čo mu bolo zaplatené do výšky 50% platu. Z uvedeného dôvodu práva, na ktorých žalobca údajne pociťuje škodu nemožno priamo a bezprostredne spojiť s údajným porušením, vo výške ktorého žiada žalobca svoj mzdový nedoplatok, ktorý údajne pociťuje. Žalobcovi samotná škoda podľa vlastných slov vzniká každý mesiac k 10-temu dňu v mesiaci, teda v čase, keď mu príde výplata. Z uvedeného dôvodu nemožno tvrdiť, že by údajne nedostatočné finančné ohodnotenie, ktoré mu podľa § 122 zákona č. 315/2001 Z. z. prislúcha, mohlo akokoľvek zasiahnuť do práva na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity či práva na súkromie a rodinný život. Okrem uvedeného žalobca v žiadnom prípade nepreukázal ani, ako už bolo vyššie povedané, porušenie Smernice 2003/88/ES, nakoľko svoje výpočty odvodzuje od nesprávneho ukazovateľa odpracovaných hodín a zároveň sa mu nepodarilo preukázať ani vznik nemajetkovej ujmy, o ktorej to tvrdí.

48. V konaní v podobe nemajetkovej ujmy nesie žalobca bremeno tvrdenia v tom, a to tak, že žalovaný by spôsobil žalobcovi škodu, resp. zasiahol do jeho osobnosti a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach, pričom žalobca musí nielen uviesť (tvrdiť), ale aj preukázať aká ujma mu vznikla. Z tohto bremena tvrdenia pre žalobcu vyplýva dôkazné bremeno preukázať skutočnosti svedčiace o existencii škody a zásahu.
Keď sa žalobca domáha v zmysle žaloby náhrady nemajetkovej ujmy, žalobca musí na konkrétnych skutkových okolnostiach preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či v inom prostredí (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/94/2020-515 zo dňa 30.06.2021).

49. K transpozícii relevantných článkov Smernice 2003/88/ES
Smernica 2003/88/ES v zásade ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, pokiaľ ide o doby denného odpočinku, prestávok v práci, týždenného odpočinku, maximálneho týždenného pracovného času, ročnej dovolenky a aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce. Smernica upravujúca minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času bola transponovaná do slovenského právneho poriadku okrem iného zákonom č. 315/2001 Z. z., čo je uvedené aj v transpozičnej prílohe č. 4 zákona pod bodom 5.
Žalobca konštatuje, že malo dôjsť k nesprávnej transpozícii Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., podľa ktorého sa podľa žalobcu doba služobnej pohotovosti nezapočítava do týždenného pracovného času hasičov.

50. Transpozícia článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES
Podľa článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES, cit.: "Na účely tejto smernice platia tieto definície: "pracovný čas" je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou;"
V zmysle článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je teda pracovným (služobným) časom akýkoľvek čas, počas ktorého zamestnanec pracuje podľa pokynov zamestnávateľa2 a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade so vnútroštátnymi právnymi predpismi. Do služobného času teda spadá samotný výkon pracovných úloh na pracovisku na základe pokynov zamestnávateľa ako aj zdržiavanie sa na pracovisku k dispozícii zamestnávateľa na základe jeho nariadenia, napr. vo forme pracovnej pohotovosti. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je totiž rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu "pracovný čas" aj v pohotovostnej službe, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku, skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Tieto povinnosti je preto potrebné považovať za výkon činnosti tohto pracovníka. Pracovný čas teda v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. V prípade domácej pohotovosti Súdny dvor rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa3.
Zmysel článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je transponovaný v štvrtej hlave zákona č. 315/2001 Z. z. v ustanoveniach § 85 a nasl. upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku.
Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: "Služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu."
Podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: "Služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov."
Podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: "Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni."
Podľa § 86 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: "Za služobný deň podľa odseku 2 sa považuje deň, v ktorom príslušník podľa rozvrhu služobného času vykonáva štátnu službu."
Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: "Služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času."
Predmetné ustanovenia teda definujú služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Z uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. ďalej jasne vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zákona č. 315/2001 Z. z. a štátna služba nadčas podľa § 92 zákona č. 315/2001 Z. z.
Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale ako už bolo uvedené vyššie, svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.). Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napríklad aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. Žalobca zrejme v tejto súvislosti opomenul, že ním citované ustanovenia zákona, najmä § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1, rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.) a slová v § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.4 len vystihujú časovú kontinuitu medzi výkonom štátnej služby a služobnou pohotovosťou.

V oboch prípadoch je však nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času.
Žalovaný súčasne poukazuje aj na článok 15 Smernice 2003/88/ES5, ktorý umožňuje dohodnúť aj priaznivejšie podmienky, napr. v kolektívnych zmluvách. Tvrdenie žalovaného o služobnom čase podporuje aj Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2021 (ďalej len ako "Kolektívna zmluva 2021"), Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2022 (ďalej len ako "Kolektívna zmluva 2022"), Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2023 (ďalej len ako "Kolektívna zmluva 2023") a Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2024 (ďalej len ako "Kolektívna zmluva 2024") (ďalej Kolektívna zmluva 2021, Kolektívna zmluva 2022, Kolektívna zmluva 2023, Kolektívna zmluva 2024 spolu len ako "Kolektívne zmluvy"), ktoré vo väzbe na citované ustanovenia zákona rozvrhuje služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť.
Explicitnejšie rozlíšenie jednotlivých častí služobného času je upravené ďalej v čl. 3 s nápisom "Podmienky výkonu štátnej služby" ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2021, kde sa taktiež uvádza, cit.: "Pre príslušníkov vykonávajúcich štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom je služobný čas rozvrhnutý spravidla na 17 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby, v trvaní 7 hodín v jednej 24 - hodinovej zmene.", v čl. 3 s nápisom "Podmienky výkonu štátnej služby" ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2022 a ďalej v čl. 3 s nápisom "Podmienky výkonu štátnej služby" ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2023, kde sa taktiež uvádza, cit.: "Pre príslušníkov vykonávajúcich štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom je služobný čas rozvrhnutý spravidla na 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby, v trvaní 8 hodín v jednej 24- hodinovej zmene." Rovnaké platí aj pre Kolektívnu zmluvu 2024.
Vzhľadom na uvedené žalovaný má za to, že vyššie uvedené ustanovenia § 85, § 91, § 92 zákona č. 315/2001 Z. z., ako aj ustanovenia Kolektívnej zmluvy 2021 (čl. 3), Kolektívnej zmluvy 2022 (čl. 3), Kolektívnej zmluvy 2023 (čl. 3) a Kolektívnej zmluvy 2024 (čl. 3) plne transponujú článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES.

51. Transpozícia článku 6 Smernice 2003/88/ES
Kritériá pre limity pracovného času ustanovuje článok 6 Smernice 2003/88/ES s názvom "Maximálny týždenný pracovný čas."
Podľa článku 6 Smernice 2003/88/ES, cit.: "členské štáty prijímajú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi; b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín."
Podľa článku 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES, cit.: "členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace."
Podľa článku 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES, cit.: "V súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8, a 16: a) v prípade činností, keď pracovisko pracovníka a jeho bydlisko sú od seba vzdialené, vrátane práce na otvorenom mori, alebo keď sú rôzne pracoviská pracovníka od seba vzdialené; b) v prípade bezpečnostných a dozorných činností, ktoré si vyžadujú trvalú prítomnosť s cieľom ochrany majetku a osôb, najmä v prípade strážnikov a dozorcov alebo bezpečnostných firiem."
Podľa Smernice 2003/88/ES teda priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica 2003/88/ES tiež umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice 2003/88/ES stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v Kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo (vo výnimočných prípadoch), kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana.
Ako vyplýva z ustanovenia § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. môže byť služobný čas hasičov rozvrhnutý aj nerovnomerne. Pri nerovnomernom rozvrhnutí však nesmie byť dĺžka riadneho služobného

času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. V zmysle Kolektívnej zmluvy 2021, či Kolektívnej zmluvy 2022 hasiči vykonávajúci štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 17 hodín / 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7 / 8 hodín v jednej 24 hodinovej zmene v zmysle vyššie citovaného čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2021, čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2022, čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2023 a Kolektívnej zmluvy 2024.
Žalovaný dáva do pozornosti súdu rozsudky Súdneho dvora vo veciach C-107/19 (bod 42), C-344/19 (bod 58) a C-437/05 (bod 35), v zmysle ktorých sa na spôsob odmeňovania pracovníkov za čas pracovnej pohotovosti nevzťahuje Smernica 2003/88/ES, ale relevantné ustanovenia vnútroštátneho práva.
Čo sa týka referenčného obdobia, tak nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.
Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a Kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok.
Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy sú transponované v článku 6 Smernice 2003/88/ES správne.

52. Námietka miestnej nepríslušnosti
Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca namieta nesprávnu transpozíciu a aplikáciu smernice, žalovaný má za to, že túto má vykonať ústredný orgán štátnej správy. Keďže skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo, je podľa žalobcu nesprávna transpozícia smernice, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, je miestne príslušným súdom okresný súd, v ktorého obvode má ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu namietanej smernice svoje sídlo.
Keďže Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako orgán konajúci v mene žalovaného má svoje sídlo na Pribinovej 2 v Bratislave, príslušným je Mestský súd Bratislava IV.
Žalovaný preto navrhuje, aby bola vec podľa § 43 CSP postúpená na Mestský súd Bratislava IV.

53. Žalobca na pojednávaní súdu dňa 24.09.2024 prostredníctvom svojho zástupcu uviedol, že zotrváva na podanej žalobe, poukázal na rozhodnutia v skutkovo obdobných a právnych veciach, a to na rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 16C/3/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v B. Bystrici sp. zn. 11Co/66/2022 alebo rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 16C/7/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/78/2023. Zároveň na pojednávaní predložil aj výpočet priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach, pričom poukázal na to, že v každom sledovanom referenčnom období došlo k prekročeniu priemerného týždenného pracovného času.

54. Žalovaný na pojednávaní súdu dňa 24.09.2024 poukázal na to, že žalobca si uplatňuje finančný nárok, teda vecnú škodu a to rozdiel ohodnotenia za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť. Podľa neho žalobca neuniesol dôkazné bremeno ani čo do základu, ani výšky požadovanej nemajetkovej ujmy, žalobca potvrdil, že žiada iba doplatok a ako kolektív a to napriek tomu, že nemajetková ujma je otázka individuálnych, osobitných skutočností. K tabuľke výpočtu priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach poukázal na koncentráciu konania v zmysle § 153 Civilného sporového poriadku.

55. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, prečítaním Rozhodnutia riaditeľa Krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici, rozpisu odpracovaných hodín, plánu služieb, výplatných pások žalobcu, rodného listu maloletého dieťaťa žalobcu a zistil nasledovný skutkový stav:

56. Rozhodnutím riaditeľa Krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici zo dňa 31.08.2017 bol žalobca vymenovaný dňom 01.09.2017 do funkcie rotmajster s miestom vykonávania

štátnej služby Fiľakovo, následne bol vymenovaný dňom 18.01.2019 do stálej štátnej služby ako hasič-záchranár, v organizačnej jednotke Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru Lučenec, Hasičská stanica so sídlom vo Fiľakove.

57. Z predloženého rodného listu E. B., nar. XX.XX.XXXX je zrejmé, že žalobca je otcom jedného maloletého dieťaťa.

58. Z výplatných pások a evidencie dochádzok žalobcu vyplýva, že:
V období marec 2021 - december 2021 za 10 mesiacov t. j. 306 dní pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 102 zmenových služieb (306 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 2448 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (102 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 10 mesiacov predstavuje 43,71 týždňov (306 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 2448 a priemernom počte týždňov 43,71 v tomto období, tak priemerný týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 56 hodín (2448 hodín : 43,71 týždňov).

V žalobcovom prípade za obdobie marec 2021 až december 2021 predstavuje:
- fond pracovného času 1639,60 hodín;
- určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 566,60 hodín;
- nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 0,73 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 567,33 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2021 pripadá v priemere 43,71 pracovných týždňov, čo potom v jeho prípade znamená, že za uvedený časový úsek roku 2021 dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 50,49 hodín (2206,93 hodín : 43,71 týždňov).
V období január 2022 - december 2022: za 12 mesiacov, t. j. 365 dní pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 2.920,08 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (121,67 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 12 mesiacov predstavuje 52,14 týždňov (365 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 2.920,08 a priemernom počte týždňov 52,14 v tomto období, tak priemerný týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 56 hodín (2.920,08 hodín : 52,14 týždňov).

V žalobcovom prípade za obdobie január 2022 až december 2022 predstavuje:
- fond pracovného času predstavuje 1950 hodín;
- určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 684,99 hodín;
- nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 0 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ spolu v rozsahu 684,99 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2022 pripadá v priemere 52,14 pracovných týždňov, čo potom v žalobcovom prípade znamená, že za uvedený časový úsek roku 2022 dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 50,54 hodín (2634,99 hodín : 52,14 týždňov).

V období január 2023 - december 2023: za 12 mesiacov t. j. 365 dní pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 2.920,08 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (121,67 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 12 mesiacov predstavuje 52,14 týždňov (365 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 2.920,08 a priemernom počte týždňov 52,14 v tomto období, tak priemerný týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 56 hodín (2.920,08 hodín : 52,14 týždňov).

V žalobcovom prípade za obdobie január 2023 až december 2023 predstavuje:
- fond pracovného času predstavuje 1969,80 hodín;
- určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 710,70 hodín;
- nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 50,98 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ spolu v rozsahu 761,68 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2023 pripadá v priemere 52,14

pracovných týždňov, čo potom v žalobcovom prípade znamená, že za uvedený časový úsek roku 2023 dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 52,39 hodín (2731,48 hodín : 52,14 týždňov).

V období január 2024 - február 2024: za 2 mesiace, t. j. 60 dní pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 20 zmenových služieb (60 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 480 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (20 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 2 mesiace predstavuje 8,57 týždňov (60 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 480 a priemernom počte týždňov 8,57 v tomto období, tak priemerný týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 56,01 hodín (480 hodín : 8,57 týždňov).

V žalobcovom prípade za obdobie január 2024 a február 2024 predstavuje:
- fond pracovného času predstavuje 320 hodín;
- určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 135,20 hodín;
- nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 0 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ spolu v rozsahu 135,20 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2024 pripadá v priemere 8,57 pracovných týždňov, čo potom v žalobcovom prípade znamená, že za uvedený časový úsek roku 2024 dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 53,12 hodín (455,20 hodín : 8,57 týždňov). Nakoľko si žalobca v roku 2024 uplatnil nemajetkovú ujmu za mesiace január a február, pričom referenčné obdobie, z ktorého súd vychádzal je šesťmesačné, súd prepočítal referenčné obdobie pokrývajúce mesiace január - február 2024 spolu s mesiacmi september až december 2023, pričom zistil, že na uvedené obdobie pripadne v priemere 26 týždňov, čo znamená, že za uvedený časový úsek priemerný pracovný čas predstavuje 52,65 hodín (975 hodín FPČ + 393,98 hodín pohotovosť = 1368,98/26 týždňov).

59. Žalobca na pojednávaní súdu, pričom išlo o jeho výsluch ako dôkaz uviedol, že pracuje v Hasičskom a záchrannom zbore siedmi rok, pričom nemajetkovú ujmu žiada z dôvodu, že vykonáva 24-hodinovú pracovnú službu a nie je mu zaplatená nočná pohotovosť. Nočná pohotovosť spočíva v pripravenosti na výjazd, ktorý je do jednej minúty, takže musia byť maximálne pripravení na to, aby vedeli zvládnuť takéto nočné výjazdy. Nikdy nevedia do čoho idú, pretože idú pomáhať ľuďom, resp. zachraňovať nejaké majetky, čo je dosť náročné na prípravu. Aj po službe musí plniť pokyny zamestnávateľa, chodia na rôzne previerkové, taktické cvičenia, povodňové výcviky. Tieto činnosti sa vykonávajú mimo služby v rámci voľného času, ktorý by vedel využiť pre rodinu. Z dôvodu, že musí pracovať nad týždenný rámec pracovného času ho to obmedzuje v chove domácich zvierat, v prácach okolo domu, keďže je z dediny, málo sa venuje dcérke, hrával v minulosti futbal, čo už nemôže, pretože by sa nevedel zúčastňovať tréningov ani zápasov. Čo sa týka nemajetkovej ujmy v rámci hasičského zboru, niektorí hasiči to žalujú, niektoré nežalujú. Riešil by to aj v prípade, ak by ostatní hasiči nežalovali, nakoľko to už trvá niekoľko rokov a riešilo sa to aj s nadriadenými, avšak vždy to ostalo len pri sľuboch. Nie sú to len peniaze, ale je to hlavne otázka odlúčenia od rodiny.

60. Podľa čl. 144 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. - Ústava Slovenskej republiky, sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

61. Podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

62. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

63. Podľa čl. 36 ods. 1 písm. c), d), e) Ústavy Slovenskej republiky, zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä c) ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, d) najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, e) primeraný odpočinok po práci.

64. Podľa čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

65. Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

66. Podľa § 85 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

67. Podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.

68. Podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

69. Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

70. Podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času v mieste vykonávania štátnej služby,

71. Podľa § 92 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, pri nariadenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby alebo na inom určenom mieste musí byť vymedzený priestor na odpočinok.

72. Podľa § 103 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, príslušníkovi za podmienok ustanovených týmto zákonom patrí služobný príjem, ktorý tvoria tieto zložky: a) tarifný plat, b) príplatok za riadenie, c) príplatok za zastupovanie, d) osobný príplatok, e) hodnostný príplatok, f) plat za štátnu službu nadčas, g) príplatok za zmennosť, h) príplatok za štátnu službu v sťaženom a zdraviu škodlivom prostredí a na miestach s ohrozením života a zdravia, i) odmena, j) doplatok k služobnému platu podľa § 209e.
73. Podľa § 103 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v odseku 1 písm. a) až e) a g).

74. Podľa § 103 ods. 5 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

75. Podľa § 116 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ak príslušník vykonáva štátnu službu nadčas, patrí mu za každú hodinu takejto služby príslušná časť služobného platu priznaného v čase štátnej služby nadčas zvýšená o 30 %, a ak ide o deň nepretržitého odpočinku v týždni, zvýšená o 60 %.

76. Podľa § 116 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, príplatok za vykonávanie štátnej služby nadčas podľa odseku 1 nepatrí, ak sa príslušník s nadriadeným dohodli na poskytnutí náhradného voľna. Náhradné voľno je nadriadený povinný poskytnúť najneskôr do 60 dní od skončenia tejto služby.

77. Podľa § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

78. Podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

79. Podľa § 122 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

80. Podľa § 130 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, príslušnou časťou služobného platu na účely tohto zákona pri 40-hodinovom týždennom služobnom čase je 1/175 služobného platu. Pri inom týždennom služobnom čase sa príslušná časť služobného platu úmerne upraví.

81. Podľa § 135e ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, výkonom štátnej služby sa rozumie výkon oprávnení a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru, činnosť vykonávaná na rozkaz alebo na pokyn nadriadeného a činnosť, ktorá je predmetom služobnej cesty.

82. Podľa § 135e ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, výkonom štátnej služby je aj činnosť vykonávaná pre služobný úrad na podnet odborovej organizácie alebo záujmového združenia príslušníkov, prípadne aj činnosť vykonávaná pre služobný úrad z vlastnej iniciatívy, ak na ňu príslušník nepotrebuje osobitné oprávnenie alebo ak ju nevykonáva proti výslovnému zákazu nadriadeného.

83. Podľa § 135e ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, v priamej súvislosti s výkonom štátnej služby sú úkony potrebné na výkon štátnej služby a úkony počas štátnej služby obvyklé alebo potrebné pred začiatkom štátnej služby alebo po jej skončení. Nepatrí sem stravovanie, ošetrenie, prípadne vyšetrenie v zdravotníckom zariadení s výnimkou lekárskeho vyšetrenia konaného na rozkaz alebo na pokyn nadriadeného alebo ošetrenia pri prvej pomoci a cesta na ne a späť.

84. Podľa § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre Policajný zbor a Hasičský a záchranný zbor.

85. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. - Občiansky zákonník, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

86. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

87. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

88. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

89. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

90. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

91. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

92. Podľa bodu 5 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku. Pojem "odpočinok" sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. v dňoch, hodinách, resp. ich častí. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je potrebné tiež zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času

93. Podľa čl. 1 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času.

94. Podľa čl. 1 ods. 2 písm. a) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica sa vzťahuje na minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas.

95. Podľa čl. 1 ods. 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

96. Podľa čl. 2 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, na účely tejto smernice platia tieto definície: "pracovný čas" je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

97. Podľa čl. 2 ods. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, na účely tejto smernice platia tieto definície: "čas odpočinku" je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.

98. Podľa čl. 2 ods. 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, na účely tejto smernice platia tieto definície: "nočný čas" je akýkoľvek čas, ale nie kratší ako sedem hodín, definovaný vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktorý v každom prípade musí zahŕňať dobu medzi polnocou a 5. hodinou rannou.

99. Podľa čl. 2 ods. 5 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, práca na zmeny je akákoľvek metóda organizácie pracovného času na zmeny, pri ktorej pracovníci jeden druhého striedajú na rovnakých pracoviskách podľa určitého rozvrhnutia, vrátane rotujúceho rozvrhnutia, pričom pracovný čas môže byť nepretržitý alebo prerušovaný a pre pracovníkov má dôsledok, že v priebehu určitej doby dní alebo týždňov pracujú v rôznom čase.

100. Podľa čl. 6 písm. a), b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi, priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

101. Podľa čl. 16 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, členské štáty môžu ustanoviť: a) pre uplatňovanie článku 5 (týždenný čas odpočinku) referenčné obdobie nepresahujúce 14 dní; b) pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne; c) pre uplatňovanie článku 8 (dĺžka nočnej práce) referenčné obdobie definované po konzultácii so sociálnymi partnermi alebo definované kolektívnymi zmluvami alebo dohodami uzavretými medzi sociálnymi partnermi na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni. Ak minimálny 24-hodinový čas týždenného odpočinku, vyžadovaný podľa článku 5, spadá do tohto referenčného obdobia, nie je zahrnutý do výpočtu priemeru.

102. Podľa čl. 17 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, pri zachovaní náležitého zreteľa na všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov sa členské štáty môžu odchýliť od uplatňovania čl. 3 až 6, 8 a 16, keď vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činností sa trvanie pracovného času nemeria a / alebo nie je vopred určené alebo si ho môžu určiť sami pracovníci a najmä v prípade: a) vrcholových riadiacich pracovníkov alebo iných osôb s právomocou nezávislého rozhodovania, b) rodinných pracovníkov alebo c) pracovníkov slúžiacich náboženské obrady v kostoloch a náboženských spoločenstvách.

103. Podľa čl. 17 ods. 5, prvý pododsek Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môže odchýliť od článku 6 a článku 16 písm. b) v prípade lekárov v odbornej príprave v súlade s ustanovenými v druhom a sedemnástom pododseku tohto odseku.

104. Podľa článku 2 ods. 1, 2 smernice 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti, verejné a súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas atď.). Táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napr. ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. V takom prípade sa bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov, pokiaľ je to možné, musí zabezpečiť v zmysle cieľov tejto smernice.

105. V konaní sa žalobca voči žalovanému domáha zaplatenia sumy vo výške 5.813,22 Eur na tom skutkovom a právnom základe, že žalobcovi vznikla škoda v dôsledku porušenia práva Európskej únie, a to Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Zaplatenia žalovanej sumy sa žalobca domáha titulom náhrady škody, ktorá mu vznikla ako jednotlivcovi porušením únijného práva žalovaným ako členským štátom Európskej únie.

106. Spor o náhradu škody z dôvodu porušenia únijného práva patrí do právomoci súdu, pretože v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky neexistuje žiadny iný orgán ako všeobecný súd v civilnom sporovom konaní, ktorý by mal právomoc rozhodnúť o predmete tohto sporu. Súd poukazuje na čl. 1 CSP podľa ktorého spory vyplývajúce z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv prejednáva a rozhoduje nezávislý a nestranný súd, ak taká právomoc nie je zákonom zverená inému orgánu. Podľa § 3 ods. 1 CSP, súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. V zmysle § 21 Občianskeho zákonníka, pokiaľ je účastníkom občianskoprávnych vzťahov štát, je právnickou osobou. Právomoc je jednou z procesných podmienok. Splnenie tejto procesnej podmienky súd skúma z úradnej povinnosti (ex offo) v každom štádiu konania a na každej inštancii. Jej nedostatok je neodstrániteľný a vedie k zastaveniu konania. Ak súd zistí nedostatok právomoci, musí tiež zisťovať existenciu iného príslušného orgánu,

ktorý má právomoc vo veci konať a ktorému je súd povinný vec po zastavení konania postúpiť (§ 10 ods. 1 CSP). Ak takýto štátny orgán neexistuje, súkromnoprávny spor resp. iná súkromnoprávna vec patrí do právomoci súdu. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva únie v dôsledku nesprávneho prebratia - transpozície smernice Európskej únie do vnútroštátneho právneho poriadku, je potrebné zaradiť medzi súkromnoprávne spory, pričom súd poukazuje na to, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. Keďže v posudzovanom spore sa medzi žalobcom a žalovaným jedná o súkromnoprávny spor týkajúci sa žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody porušením únioového práva, ktorej sa domáhal ako nemajetkovej ujmy, preto súd má v zmysle ustanovenia § 3 CSP právomoc spor medzi žalobcom a žalovanou prejednať a rozhodnúť.

107. Ďalšou námietkou žalovaného vo vyjadrení je, že žalobcovi z uplatneného titulu nemohla vzniknúť škoda, pretože za vykonávanú štátnu službu ako aj služobnú pohotovosť bol odmenený v zmysle platných právnych predpisov. Žalobcom uplatnený nárok predstavuje mzdový nárok, ktorý si mal uplatňovať voči svojmu zamestnávateľovi a nie voči žalovanému, čím vzniesol námietku nedostatku pasívnej vecnej legitimácie.

108. V prípade absencie alebo nesprávnej transpozície smerníc, ako právnych aktov Európskej únie, ktoré majú priamy účinok a sú ich ustanovenia bezpodmienečné, dostatočne jasné a presné, osoby, ktoré sú konaním štátu poškodené, môžu sa voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu. Článok 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času má priamy účinok, pretože priznáva jednotlivcovi práva, v rámci minimálnych požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času. Zodpovednosť členského štátu Európskej únie platí v prípade každého porušenia bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa vnútroštátneho práva povinnosť škodu nahradiť. Z uvedených dôvodov je preto žalovaný - Slovenská republika v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom, za ktorý koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný štátny orgán, do pôsobnosti ktorého patrí hasičský a záchranný zbor, ktorého príslušníkom bol žalobca v rozhodnom období. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je zároveň štátny orgán, do kompetencie ktorého spadá právna úprava zriadenia, postavenia organizácie a riadenia hasičského a záchranného zboru, úprava štátnej služby a právnych vzťahov, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a so skončením štátnej služby príslušníkov hasičského a záchranného zboru. Ministerstvo je kompetenčne zodpovedné aj za riadnu transpozíciu smerníc Európskej únie do slovenského právneho poriadku týkajúce sa úpravy požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času príslušníkov hasičského a záchranného zboru. V zmysle článku 29 smernice 2003/88/ES je táto smernica adresovaná členským štátom únie; žalovaný ako členský štát a adresát smernice 2003/88/ES po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice. V prípade nesplnenia tejto povinnosti je štát (žalovaný) zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu smernice, pokiaľ k nesprávnej aplikácii smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku. Keďže smernica 2003/88/ES je určená žalovanému (štátu), ktorý zodpovedá za jej správne prebratie, v konaní o náhradu škody, spôsobenej nesprávnym prebratím smernice do právneho poriadku je pasívne vecne legitimovaný žalovaný (štát). Obrana žalovaného v spore nedostatkom pasívnej legitimácie je bezpredmetná.

109. V zmysle článku 7 ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR, článku 144 Ústavy SR a tiež článku 3 CSP, je súd viazaný medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, je tiež viazaný judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Komunitárne právo je bez ďalšieho nadriadené právu členských štátov a nesmie byť medzi nimi rozpor. Prípadný rozpor medzi komunitárnym a vnútroštátnym právom by mal byť riešený v prospech komunitárneho práva. Pri výkone súdnej moci treba prihliadať na interpretáciu prameňov práva Európskej únie tak, ako je podávaná súdnym dvorom. Vzťah Únioového a vnútroštátneho práva sa riadi zásadou prednosti a priameho účinku a tiež povinnosťou vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva ex officio. Judikatúra Súdneho dvora EÚ vo veci zodpovednosti členských štátov za porušenie práva Únie je založená na zásade pacta sumt servanda, vyjadrená v článku 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorého sú členské štáty povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich im zo zmluvy, alebo z činnosti

spoločenstva a zdržať sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov zmluvy alebo ohroziť reálny účinok komunitárneho práva. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry ESD vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu a ide o prípady porušenia práva Únie členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc. V tejto súvislosti súd konštatuje, že právne akty Európskej Únie sú uvedené v článku 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Medzi tieto akty patria nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská. Smernice sú osobitosťou práva Európskej Únie, nakoľko sú záväzné pre členské štáty vzhľadom na dosiahnutý výsledok, pričom forma a metóda dosiahnutia daného výsledku sa ponecháva na členské štáty - smernica je záväzná pre členské štáty, ktorým je určená, pokiaľ ide o cieľ, ktorý sa má dosiahnuť. Štátnym orgánom však je ponechaná voľba formy a prostriedkov. Vnútroštátni zákonodarcovia musia do vnútroštátneho práva prijať transponujúci právny akt (vnútroštátne vykonávacie opatrenie), ktorým sa vnútroštátne právne predpisy prispôsobia cieľom stanoveným v smernici. Prijatím novej smernice vzniknú dotknutým členským štátom dve povinnosti (1.) implementovať smernicu včas, t. j. v lehote určenej priamo v smernici, resp. do 20 dní odo dňa jej zverejnenia v Úradnom vestníku a (2.) implementovať smernicu správne. Smernice v zásade nemajú priamy účinok, avšak Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že určité opatrenia stanovené smernicou môžu mať vo výnimočných prípadoch priamy účinok na členský štát aj vtedy, ak tento ešte neprijal transponujúci právny akt, t. j. v prípadoch, keď smernica nebola transponovaná do vnútroštátneho práva alebo bola transponovaná nesprávne, ustanovenia smernice sú imperatívne a dostatočne jasné a presné a ustanoveniami smernice sa priznávajú práva jednotlivcom. Doktrína priamej účinnosti smerníc je teda produktom Súdneho dvoru EÚ - vznikla z viacerých rozhodnutí Súdneho dvoru EÚ a bola vytvorená s cieľom vyriešiť situáciu, keď členský štát neimplementoval smernicu v určenej lehote resp. určeným spôsobom a zároveň sú splnené štyri podmienky na priznanie priamej účinnosti, a to (a) jasný, presný a dostatočne určitý záväzok obsiahnutý v smernici, (b) nepodmienený záväzok, (c) uplynutie lehoty na transpozíciu smernice do vnútroštátneho poriadku a (d) nejde o záväzok, ktorý priamo ukladá povinnosť jednotlivcovi (naopak, priznáva mu nejaké právo). Pri splnení týchto požiadaviek sa môžu jednotlivci odvolať na ustanovenia smernice pred orgánom verejnej moci. Súdny dvor EÚ judikoval, že znením smerníc nie sú viazané len vnútroštátne súdy, ale aj ostatné orgány verejnej moci, ako aj iné verejné orgány. Cieľ smerníc je záväzný pre všetky orgány, ktoré sú na základe rozhodnutia štátu zodpovedné za poskytovanie verejných služieb a ktoré majú na tento účel určité osobitné právomoci, ktoré sú nad rámec pravidiel medzi jednotlivcami. Podľa judikatúry Súdneho dvora má jednotlivec nárok na náhradu škody od členského štátu, ktorý nedodržiava právne predpisy Únie. Súdny dvor znovu zopakoval, že aj keď komunitárne právo nemá výslovné ustanovenie o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením komunitárneho práva, tento princíp je vlastný komunitárnemu právu. K tomuto záveru dospel interpretáciou Zmluvy o založení ES, odvolávajúc sa na základné princípy komunitárneho právneho systému a všeobecné princípy spoločné pre právne systémy členských štátov. Navyše dodal, že zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva je objektívna, bez ohľadu na zavinenie. Priama použiteľnosť ustanovení komunitárneho práva nevylučuje právo jednotlivca na odškodnenie v prípade ich porušenia. Práve naopak, právo jednotlivca na odškodnenie je nevyhnutnou súčasťou priameho účinku ustanovení komunitárneho práva, ktorých porušenie je príčinou spôsobenej škody. Súdny dvor tiež dal jednoznačnú odpoveď, že povinnosť štátu vzniká bez ohľadu na to, ktorá zložka jeho moci spôsobila porušenie komunitárneho práv, t. j. aj v prípade, ak porušenie komunitárneho práva svojou činnosťou alebo nečinnosťou spôsobil vnútroštátny zákonodarca. V tejto otázke sa Súdny dvor inšpiroval úpravou zodpovednosti štátu v medzinárodnoprávnych vzťahoch. Pokiaľ ide o netransponovanú smernicu alebo nedostatočne transponovanú smernicu, takéto odvolanie (na ustanovenie smernice) je možné, ak: (I.) cieľom smernice je priznať práva jednotlivcom, (II.) obsah práv je možné určiť na základe ustanovení smernice a (III.) existuje kauzálne prepojenie medzi nesplnením povinnosti transponovať smernicu a škodou spôsobenou poškodenej strane. Je ďalej potrebné uviesť, že Súdny dvor EÚ judikoval, že článok 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES má priamy účinok, nakoľko priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ je zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie (ktoré sú mu pripísateľné) súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora môže náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj štát, t. z. že právo Únie nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. V danom prípade

ide o objektívnu a absolútnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušení práva Únie dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť. Aj s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti dospel súd k záveru, že žalovaný je v spore pasívne vecne legitimovaný - pasívne vecne legitimovaným subjektom v danom spore je Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor (§ 11 písm. c/ zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii a činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy), ktorého príslušníkom je a bol žalobca aj v rozhodnej dobe, pričom MV SR je súčasne garantom právnej úpravy vymedzenej ZoHaZZ, súčasne predstavuje garanta riadnej transpozície smernice Európskej únie do slovenského právneho poriadku.

110. V súvislosti so vznesenou námietkou miestnej nepríslušnosti súdu žalovaným súd poukazuje na § 19 písm. b) Civilného sporového poriadku, ktorý upravuje osobitnú miestnu príslušnosť tak, že popri všeobecnom súde žalovaného, je na konanie miestne príslušný súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Zo skutkových tvrdení, ktoré žalobca v konaní uvádza vyplýva, že k zásahu do jeho práv postupom žalovaného došlo v súvislosti s výkonom štátnej služby príslušníka hasičského a záchranného zboru v mieste vykonávania štátnej služby v územnom obvode Okresného súdu Lučenec, preto súd postupom podľa § 42 Civilného sporového poriadku námietku miestnej nepríslušnosti tunajšieho súdu vyhodnotil ako nedôvodnú.

111. Na žalobcu, ako príslušníka hasičského a záchranného zboru, sa Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES vzťahuje. V zozname preberaných právne záväzných aktov Európskej únie k zákonu č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore je uvedená aj Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2002. Podľa bodu 5 úvodných ustanovení smernice všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku. Pojem odpočinok sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. v dňoch, hodinách, resp. ich častí. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálne denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. Smernica ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času. Vzťahuje sa na minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a určité aspekty nočnej práce a práce na zmeny a rozvrhnutie práce. Podľa článku 1 ods. 3 sa Smernica vzťahuje na všetky odvetvia činnosti verejné a súkromné podľa článku 2 Smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice. Podľa článku 2 Smernice je pracovný čas akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou. Čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Práca na zmeny je akákoľvek metóda organizácie pracovného času na zmeny, pri ktorej pracovníci jeden druhého striedajú na rovnakých pracoviskách podľa určitého rozvrhnutia vrátane rotujúceho rozvrhnutia, pričom pracovný čas môže byť nepretržitý alebo prerušovaný a pre pracovníkov má dôsledok, že v priebehu určitej doby dní alebo týždňov pracujú v rôznom čase. Podľa článku 6 Smernice členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi. Priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Aplikujúc uvedené znenie smernice možno zhrnúť, že Smernica upravuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, vzťahuje sa na všetky odvetvia činnosti verejné aj súkromné. Smernica v kapitole 5 upravuje odchýlky a výnimky, ktoré môžu členské štáty uplatniť vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činnosti, avšak pri zachovaní náležitého zreteľa na všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov. Konkrétne podľa kapitoly 5 článku 17 sa členské štáty môžu odchýliť od uplatňovania článkov 3 až 6, 8 a 16, keď vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činností sa trvanie pracovného času nemeria, alebo nie je vopred určené, alebo si ho vopred môžu určiť sami pracovníci. Podľa ods. 5 článku 17 Smernice sa možno odchýliť od článku 6 v prípade lekárov v odbornej príprave v súlade s uvedenými ustanoveniami Smernice. Smernica pre členské štáty zároveň určuje prechodné obdobie na zosúladenie vnútroštátnej legislatívy týkajúcej sa organizácie pracovného času. Štátna služba žalobcu nevykazuje žiadne osobitosti, ktoré by v štandardnom režime fungovania v rámci plnenia úloh zboru podľa zákona č. 315/2001 Z. z. mali zakladať výnimku z pôsobnosti Smernice podľa článku 17. Článok 17 Smernice upravuje prípady, v ktorých sa členské štáty môžu odchýliť od uplatňovania článkov 3 až 6, 8 a 16 Smernice, keď vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činností sa trvanie pracovného času nemeria alebo nie je pracovný čas vopred určený alebo si ho môžu určiť sami pracovníci, aj to len pri zachovaní náležitého zreteľa na

všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné. Podľa článku 2 Smernice 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci ods. 1 táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností verejné a súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas, atď.). Podľa ods. 2 sa táto Smernica neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napr. ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. V tomto prípade sa bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov, pokiaľ je to možné, musí zabezpečiť v zmysle cieľov tejto Smernice. Článok 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS nevylučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej ochrany ako takej, ale len určité osobitné činnosti týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení smernice. Táto výnimka zo široko vymedzeného rozsahu pôsobnosti Smernice 89/391/EHS sa musí vykladať tak, že jej rozsah pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, napr. v prípade neočakávaných udalostí priamo ohrozujúcich život, zdravie, či majetok, pre ktoré je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Aj keď služba žalobcu okrem iných úloh zahŕňa aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, tak za štandardných podmienok činnosti s ňou spojené možno vopred plánovať, vrátane pracovného času príslušníkov zboru v súlade s úlohami, ktoré boli na zbor prenesené. Výkon služby žalobcu sa nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem spoločenstva v oblasti zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pri práci. Na základe uvedeného je potrebné prijať záver, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES.

112. Podľa článku 7 ods. 2, 5 čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky a článku 3 Civilného sporového poriadku je súd viazaný medzinárodno-právnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom. Je viazaný judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Komunitárne právo je bez ďalšieho nadriadené právu členských štátov a nesmie byť medzi nimi rozpor. Prípadný rozpor medzi komunitárnym a vnútroštátnym právom by mal byť riešený v prospech komunitárneho práva. Pri výkone súdnej moci je potrebné prihliadať na interpretáciu prameňov práva Európskej únie tak, ako je vykladaná Súdnym dvorom. Vzťah úniového a vnútroštátneho práva sa riadi zásadou prednosti a priameho účinku a tiež povinnosťou vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva z úradnej povinnosti. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu podľa judikatúry Európskeho Súdneho dvora vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu, ak ide o prípady porušenia práva Únie členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc. Smernice sú osobitosťou práva Európskej Únie, pretože sú záväzné pre členské štáty vzhľadom na dosiahnutý výsledok, pričom forma a metóda dosiahnutia výsledku sa ponecháva na členské štáty. Smernica je záväzná pre členské štáty, ktorým je určená, pokiaľ ide o cieľ, ktorý sa má dosiahnuť. Štátnym orgánom je ponechaná voľba formy a prostriedkov dosiahnutia účelu smernice, tzn., že vnútroštátny zákonodarca musí prijať transponujúci právny akt, ktorým sa vnútroštátne právne predpisy prispôsobia cieľom ustanoveným v smernici. Členský štát Európskej únie musí implementovať smernicu včas, t. j. v lehote určenej priamo v smernici, prípadne do 20 dní odo dňa jej zverejnenia v úradnom Vestníku a zároveň ju musí implementovať správne. Smernice nemajú priamy účinok, avšak Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že určité opatrenia stanovené smernicou môžu mať vo výnimočných prípadoch priamy účinok na členský štát aj vtedy, ak tento ešte neprijal transponujúci právny akt. Ustanovenia smernice sú imperatívne ak sú dostatočne jasné a presné a ustanoveniami smernice sa priznávajú práva jednotlivcom. Doktrína priamej účinnosti smerníc je výsledkom rozhodovacej činnosti Súdneho dvora Európskej únie. Súdny dvor rovnako judikoval, že znením smerníc nie sú viazané len vnútroštátne súdy, ale aj ostatné orgány verejnej moci, ako aj iné verejné orgány. Súdny dvor Európskej únie judikoval, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES má priamy účinok (rozsudok C-429/09 vo veci G. D.), pretože priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva únie súčasťou systému zmlúv, na ktorých je únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. Žalovaný v konaní namietal tvrdenie žalobcu, že dotknutá smernica nebola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná správne, tvrdil, že paragrafové znenie zákona č. 315/2001 Z. z. neodporuje dotknutej smernici. Z citovaných paragrafových znení zákona č. 315/2001 Z. z. nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola

považovaná za súčasť služobného času. Čas služobnej pohotovosti, pokiaľ nedochádza k služobným výjazdom, sa do služobného času nezapočítava a práve v tom spočíva rozpor s právom Európskej únie. Žalovaný argumentoval, že nemožno výkon neaktívnej služobnej pohotovosti započítať do pracovného služobného času. Služobnú pohotovosť zákon explicitne nezaraďuje do výkonu štátnej služby, práve naopak, z § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. pri nerovnomernom rozvrhnutí služobného času vyplýva, že zákon rozlišuje medzi dĺžkou vykonávania štátnej služby a na ňu nadväzujúcou služobnou pohotovosťou v mieste vykonávania štátnej služby. Rozlíšenie je zreteľné aj z ohodnotenia výkonu štátnej služby a výkonu služobnej pohotovosti v § 103 zákona, keď za výkon služobnej pohotovosti patrí mimo služobného príjmu osobitný mzdový nárok vo forme peňažnej náhrady za služobnú pohotovosť v štátnej službe, ktorá sa určuje ako percento z časti služobného príjmu. Rozlíšenie vyplýva z § 122 ods. 3 zákona, pretože ak počas trvania služobnej pohotovosti dôjde k vykonaniu výjazdu, až takéto vykonávanie je štátnou službou. Podľa citovanej Smernice 2003/88/ES je pracovný čas aj čas pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorej je pracovník fyzicky prítomný na pracovisku. 48-hodinová hranica pre priemerný týždenný pracovný čas určená smernicou zahŕňa nadčasy, aj pracovnú pohotovosť. Zákon č. 315/2001 Z. z. umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť žalobcovi služobný pracovný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b) Smernice. Z uvedeného preto možno vyvodiť záver, že práva žalobcu sú vzhľadom na znenie článku 2, článku 6 písm. b) Smernice porušované, a to dostatočne závažne, pretože ide o práva s osobitným významom, ktoré zakladajú minimálnu požiadavku na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

113. Náhrada škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv. Slovenský právny poriadok neobsahuje pravidlá na odškodnenie jednotlivcov pri porušení komunitárneho práva. Súd sa stotožňuje s argumentáciou žalobcu, že nerešpektovaním smernice mu vznikla ujma, ktorú je možné analogicky posudzovať podľa § 11 a nasledovných Občianskeho zákonníka vzťahujúcich sa na ochranu osobnosti. Vychádzajúc z výpovede žalobcu, z rozpisu jeho pracovnej pohotovosti, z evidencie dochádzky za žalované obdobie a z obsahu výplatných pások žalobcu za obdobie marec 2021 až február 2024 možno konštatovať, že pri určení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom došlo k prekročovaniu maximálneho limitu 48 hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období, t. j. v čase od marca 2021 až do februára 2024 a v príčinnej súvislosti s porušovaním článku 2 a článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES dlhodobo dochádzalo k porušovaniu práv žalobcu, a to práva na ochranu zdravia, bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci, práva na súkromný a rodinný život. V dôsledku nerešpektovania smernice pri rozvrhovaní pracovného času žalobca prišiel o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských aktivít, fyzickej, psychickej relaxácii, čím možno konštatovať aj zásah do osobnostných práv žalobcu. Na základe uvedeného žalobcovi nepochybne vznikol nárok na primerané odškodnenie. Iba samotné konštatovanie porušenia práv by nesplnilo funkciu dostatočného zadosťučinenia. Peňažná náhrada je v tomto prípade jednoznačne spôsobilá forma odškodnenia vzniknutej ujmy.

114. Žalovaný v konaní vzniesol aj námietku premlčania uplatneného nároku. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčujú vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Začiatok plynutia premlčacej doby pri náhrade za nemateriálnu ujmu je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby.

115. K ujme na žalobcových osobnostných právach dochádzalo každým mesiacom za žalované obdobie (marec 2021-február 2024 vrátane) tým, že nebol dodržaný limit pracovného času podľa článku 6 písm. b) Smernice, pričom toto porušovanie Smernice nebolo kompenzované v jeho služobnom plate za každý príslušný mesiac. Služobný plat hasičov je splatný 10. dňom mesiaca za predchádzajúci mesiac. Ak by táto ujma utrpená v daný mesiac bola kompenzovaná v jeho služobnom plate za daný mesiac, škoda by bola takto nahradená a nebolo by potrebné domáhať sa jej v tomto súdnom konaní. Súd ustálil začiatok plynutia premlčacej doby na dátum splatnosti mzdy žalobcu, pretože tento okamih sa viaže na moment vzniku nemajetkovej ujmy. Skutočnosť, že dátum splatnosti mzdy súčasne vo všeobecnosti súvisí tiež so mzdovými nárokmi žalobcu ako hasiča vo vzťahu k jeho služobnému úradu, je okolnosť nesúvisiaca s posúdením námietky premlčania, pokiaľ ide o predmetný nárok. V predmetnej veci, vzhľadom na povahu nároku, žalobcovi vznikla nemajetková ujma každý mesiac potom, čo v priamej

súvislosti s porušením jeho práva, jeho ujma nebola kompenzovaná v služobnom plate navyše o 35%. Rozhodujúcim momentom vzniku tejto ujmy je preto 10. deň každého nasledujúceho mesiaca rozhodnej doby, ktorý sa v tomto prípade zhoduje s výplatným termínom.

116. V tomto prípade si žalovaný nárok (resp. jeho jednotlivé dielčie nároky podľa mesiacov) uplatnil počnúc splatnosťou služobného platu (mzdy) za mesiac marec 2021, kedy o rozsahu prekročenia maximálneho týždenného pracovného času, ako aj o výške prípadnej adekvátnej náhrady za nezapočítané hodiny odpracovanej služobnej pohotovosti, sa dozvedel v deň splatnosti služobného platu za tento mesiac, ktorá nastala dňa 10.04.2021. Žalobu v tejto veci podal a doručil súdu elektronicky dňa 14.03.2024, teda v rámci všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka. Žiaden z čiastkových nárokov za jednotlivé mesiace, teda ani za mesiac marec 2021, ktorého sa fakticky týka žalovaným vznesená námietka premlčania, premlčaný nie je. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd udáva, že žalovaným vznesená námietka premlčania je v celom rozsahu nedôvodná.

117. Súd vo veci skúmal, či je daný základ nároku žalobcu na náhradu škody v dôsledku porušenia jeho práv plynúcich z článku 2 a 6, písm. b) Smernice. Súdny dvor judikoval vo viacerých prípadoch, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody, keď sú splnené tri podmienky: 1./ cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné; 2./ existencia škody a 3./ priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom. Posúdenie, či tieto podmienky boli naplnené je na rozhodnutí toho ktorého vnútroštátneho súdu.

118. Pokiaľ ide o prvú podmienku, súd konštatuje, že v prejednávanej veci je splnená, nakoľko čl. 2 a čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, táto hranica zahŕňa aj nadčasy, ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej. Súčasne podľa judikatúry Súdneho dvora ide o dostatočne závažné porušenie práva únie - v každom prípade je porušenie práva Únie dostatočne závažné, pokiaľ je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti (uvádzaná vyššie).

119. Pokiaľ ide o polemiku ohľadne referenčného obdobia použitého na výpočet priemerného týždenného pracovného času, v článku 16 smernice sa stanovuje, že "doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne". Ako vyplýva z Výkladového oznámenia Komisie o smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (Korigendum k oznámeniu Komisie), "to znamená, že neexistenciu práce počas tohto obdobia nemožno použiť na kompenzáciu iných období, počas ktorých sa presiahol maximálny týždenný pracovný čas". Z toho možno dovodiť, že nie je správny názor, ktorý odpočítava od služobného času nároky na zákonom priznanú riadnu dovolenku alebo dobu pracovnej neschopnosti. Súd len na okraj poznamenáva, že to by nevyhnutne znamenalo, že žiadny z príslušníkov HaZZ by nečerpal tieto zákonné nároky, pretože tieto nároky na dovolenku a práceneschopnosť by boli automaticky odpočítavané od služobného času, čo je v rozpore nielen s účelom a cieľom smernice, ale aj v rozpore s § 97 ods. 1 zákona o HaZZ, ktorý za čas vykonávania štátnej služby považuje aj čerpanie dovolenky, plateného služobného voľna, náhradného voľna za štátnu službu nadčas a vo sviatok, ale aj neprítomnosť príslušníka v štátnej službe z dôvodu dočasnej práceneschopnosti z dôvodu choroby alebo úrazu. Súd pritom zdôrazňuje, že záväzok garantovať priemerný 48 hodinový týždenný pracovný čas podľa článku 6 písm. b) smernice (bez ohľadu na jeho dĺžku) platí v plnom rozsahu aj vo vzťahu k referenčnému obdobiu, nakoľko žiadne ustanovenie smernice nespája so zavedením referenčných období pre štáty možnosť nerešpektovať ich záväzok podľa článku 6 písm. b) smernice.

120. Čo sa týka druhej podmienky (existencia škody) a tretej podmienky (príčinná súvislosť), táto úzko súvisí s posúdením nároku, ktorý si žalobca z titulu porušenia unijného práva uplatnil. Súdny dvor ustálil, že náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením komunitárneho práva zo strany členského štátu musí byť adekvátna spôsobenej škode. Keďže v tejto oblasti neexistuje komunitárna právna úprava, kritériá na určenie rozsahu odškodnenia vyplývajú z vnútroštátneho právneho poriadku, pričom však tieto kritériá nemôžu byť menej priaznivé ako tie, ktoré sa uplatňujú v prípade porušenia vnútroštátneho práva, a rovnako tieto kritériá nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú

nemožnosť dosiahnutia odškodnenia, prípadne ho neprimerane sťažia. V neposlednom rade náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho práv. Je potom na vnútroštátnom práve členských štátov, aby pri dodržaní zásady rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna, alebo vo forme finančného odškodnenia a aby definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Slovenská právna úprava neobsahuje pravidlá na odškodňovanie jednotlivcov pri porušovaní komunitárneho práva. V posudzovanej veci dospel súd k záveru, že je potrebné stotožniť sa s argumentáciou žalobcu, že nerešpektovaním Smernice mu vznikla nemajetková ujma, ktorú je možné analogicky (pozn. súdu - § 853 Obč. z.) posudzovať podľa zásad upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, vzťahujúcich sa na právo na ochranu osobnosti. Podľa Článku 36 ods. 1 písm. c), d) a e) Ústavy SR majú mať zamestnanci (teda aj žalobca) právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky a zákon (v danom prípade ZoHaZZ) im má zabezpečiť i. a. ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci (obdobne v zmysle čl. 40 Ústavy SR má každý právo na ochranu zdravia). V oblasti pracovnoprávnej je právo na ochranu zdravia zabezpečované predovšetkým zavádzaním takých opatrení, ako je organizácia pracovného času a odpočinku. Každý má pritom právo na odpočinok a zotavenie vrátane rozumného vymedzenia pracovného času a pravidelne platenej dovolenky tak, ako to je zakotvené aj v článku 24 Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Samotná Smernica 2003/88/ES, ako aj Smernica 89/391/EHS vychádzali z faktu, že ešte je stále príliš vysoký výskyt pracovných úrazov a chorôb z povolania a preto sa musia bezodkladne zaviesť, resp. zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a tento cieľ sa nemá podriaďovať ekonomickým úvahám. Všetci pracovníci majú mať primeranú dobu odpočinku a všetkým pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. Na základe uvedeného je potom potrebné zaviesť maximálnu hranicu týždenného času. Na základe dokladov predložených žalobcom vyplynulo, že pri určovaní ev. nariadení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom došlo k prekračovaniu maximálneho limitu 48-hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období (marec 2021 - február 2024). Súd vzhľadom na uvedené potom konštatuje, že žalobcovi v príčinnej súvislosti nerešpektovania čl. 2 a 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vznikla nemajetková ujma, nakoľko došlo (dlhodobo) k porušovaniu jeho základných osobnostných práv - práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci, ako aj práva na vedenie súkromného rodinného života. V zmysle § 13 Občianskeho zákonníka môže poškodená osoba požadovať popri morálnej satisfakcii aj peňažnú satisfakciu a to tam, kde by sa satisfakcia morálna nejavila ako postačujúca. V prejednávanej veci, ktorá vychádza z tej skutočnosti, že SR neprijala takú vnútroštátnu úpravu pri služobnom pomere hasičov, aby boli transformované dotknuté ustanovenia smernice do vnútroštátneho poriadku, je potrebné dospieť k záveru, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ako aj žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste, vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát) a vzhľadom na dĺžku trvania neoprávnených zásahov zo strany žalovaného do práv žalobcu. Rovnako tak neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie. Tieto prostriedky nápravy za uvedených okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takom prípade súdna prax nevylučuje možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadosťučinenie. Samotné ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka uvádza pritom možnosti domáhať sa peňažného zadosťučinenia len príkladmo a podmienky pre vznik tohto práva sú splnené vo všetkých prípadoch neoprávnených zásahov obdobnej závažnosti, kedy bude len morálne zadosťučinenie nepostačujúce. Pokiaľ sú splnené všetky 3 podmienky, štát musí s výhradou nároku náhrady škody, ktorá má základ priamo v práve v Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva, upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti, alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). V danej veci je tiež podstatnou tá skutočnosť, že právo žalobcu na primeraný odpočinok po vykonanej práci je permanentne - niekoľko rokov porušované, pričom povaha výkonu práce žalobcu je veľmi psychicky ako aj fyzicky náročná, neraz si vyžaduje aj nasadenie vlastného života a preto je nesmierne dôležité, aby žalobca mal možnosť si po vykonanej práci si aj primerane odpočinúť, venovať sa svojim záľubám, rodine a iným aktivitám. V dôsledku aktuálnej právnej úpravy, pokiaľ čas služobnej pohotovosti nie súčasťou služobného času, sa na strane žalobcu počas celého trvania služobného pomeru skracuje čas odpočinku. Tým mal súd preukázanú existenciu

škody na strane žalobcu, ktorá je nepochybne v priamej príčinnej súvislosti s porušením komunitárneho práva.

121. Na základe skutočností vyššie uvedených dospel súd k záveru, že základ nároku žalobcu je tak daný. V dôsledku nerešpektovania čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv (práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci a práva na vedenie súkromného rodinného života), za čo mu nepochybne patrí nárok na primerané odškodnenie. Samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a práve peňažná náhrada sa javí ako spôsobilá forma odškodnenia takejto vzniknutej ujmy.

122. Žalovaný v priebehu konania namietal výšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú považoval za neprimeranú. Pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je súd viazaný len v tom smere, že má posúdiť primeranosť uplatňovanej výšky náhrady ujme, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácii normy európskej únie žalobca utrpel. Spôsob určenia, resp. posudzovania výšky je na úvahe súdu. Naša právna úprava rozlišuje medzi právom na ochranu osobností (§ 11 a nasledujúce OZ) a právom na náhradu škody (§ 415 a nasledujúcich OZ), nakoľko je medzi nimi pojmová i obsahová odlišnosť. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy a je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Právo na náhradu škody patrí tak fyzickej ako aj právnickej osobe a nemá povahu absolútnu, ale len povahu relatívnu a majetkovú. Zásadný rozdiel je aj medzi odškodnením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhrady škody ako majetkovej ujmy, ktorý spočíva v tom, že pri určení nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu akú ujmu mohol zásah vyvolať a nemožno zistiť presne skutočnú ujmu, ktorú však v prípade náhrady škody treba presne uviesť a preukázať. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako tak, aby existoval vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy závisí vo veľkej miere na úvahe rozhodujúceho súdu, avšak táto úvaha neznamená priestor pre svojvôľu, či arbitrárnosť. Súd pri takomto rozhodovaní hodnotí jednotlivé okolnosti, ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu. Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy je satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života a nemôže na strane žiadateľa slúžiť na neprípustné obohacovanie sa, rovnako nemôže mať na druhej strane likvidačný charakter voči tomu, kto je na zaplatenie nemajetkovej ujmy zaviazaný.

123. Vznik zodpovednosti členského štátu za porušenie komunitárneho práva sa posudzuje podľa pravidiel, ktoré stanovil súdny dvor. Spôsob a rozsah odškodnenia však závisí od vnútroštátnej právnej úpravy, toho ktorého členského štátu. Vnútroštátna úprava musí rešpektovať požiadavku, že kritéria na určenie rozsahu odškodnenia nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť odškodnenia alebo dosiahnutie odškodnenia neprimerane sťažia. Poskytnutá náhrada škody musí byť adekvátna spôsobenej škode. V našom právnom poriadku je právnym základom zodpovednosti štátu za škodu článok 46, ods. 3 Ústavy SR, ktorý stanovuje, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, pričom podmienky a podrobnosti majú byť upravené v zákone. Slovenská republika prijala zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci účinný od 01.07.2004. Posudzovanie zodpovednosti štátu za porušenie komunitárneho práva v zmysle tejto úpravy je však vylúčené vzhľadom na úpravu rozsahu použiteľnosti zákona.

124. Pokiaľ si žalobca uplatňuje svoj nárok za použitia analógie § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, súd aplikáciu ustanovení o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv považoval za správny (zohliadniac pri určení výšky náhrady kritéria stanovené zákonom a vyplývajúce z judikatúry). Žalobca svojou výpoveďou v spojení s listinnými dokladmi preukázal, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom EÚ prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju svojich osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácii. Žalobca zdôraznil, že podanou žalobou sa domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Nežaluje teda nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hodín týždenne. Za primeranú náhradu považuje finančné

odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon o HaZZ ako pri nariadenej služobnej pohotovosti. Súd stanovený postup žalobcu pri výpočte náhrady škody považoval za primeraný charakteru a spôsobu akým k zásahu došlo, ako aj k následkom na jeho živote a to vo väzbe na porovnateľné kritérium ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca.

125. Žalobca vykonal prepočet hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli zarátané do fondu pracovného času v žalobnom období (od 01.03.2021 do 29.02.2024), pričom vychádzal z informácií a podkladov získaných od svojho zamestnávateľa (výplatné pásky, dochádzkový systém) konkrétne v rozsahu 2149,20 hodín. Pretože žalovaný nerozporoval doklady predložené žalobcom, v podstate ktoré sám vyhotovil, (jeho služobný úrad) uvedené súd považoval za nesporné a vychádzal z takéhoto určenia. Pokiaľ žalovaný na pojednávaní súdu k predloženej tabuľke označenej ako "Výpočet priemerného týždenného služobného času v sledovanom referenčnom období" poukázal na koncentráciu konania v súlade s § 153 Civilného sporového poriadku k tomuto súd udáva, že nešlo o nový dôkaz tak, ako to tvrdil žalovaný s odkazom na § 153 Civilného sporového poriadku, ale ide o výpočet, ktorý vyplýva z dôkazov, ktoré žalobca už predložil ako prílohy k žalobe, a to výplatné pásky, výpis z plánu služieb, počet odpracovaných hodín.

126. K žalovanému namietanému spôsobu výpočtu náhrady nemajetkovej ujmy súd ďalej uvádza, že jednak v tomto prípade nebolo preukázané, že by v rozhodnom období nedošlo k prekročeniu maximálneho 48-hodinového priemerného týždenného pracovného času a jednak peňažná satisfakcia za neoprávnený zásah do osobnosti sa určuje odhadom, je závislá od úvahy súdu, nemožno ju vyjadriť presným matematickým výpočtom vzhľadom na špecifickosť neoprávneného zásahu do nemajetkovej sféry - osobnosti jednotlivca. Výpočet uvádzaný žalobcom, je preto potrebné posudzovať z pohľadu, či suma, ku ktorej žalobca na základe tohto výpočtu dospel, je primeranou peňažnou satisfakciou za neoprávnený zásah do osobnosti jednotlivca. Skutočnosť, že žalobca založil výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy na danom spôsobe výpočtu, ktorý si sám stanovil neznamená, že skutočnosti uplatnil mzdový nárok, pretože o uplatnenie mzdového nároku by išlo v prípade, ak by ho odvodzoval z konkrétnych ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z., alebo z ustanovení smernice, či iných právnych aktov Únie, podľa ktorých by na takýto mzdový nárok mal právo a práve v takomto prípade by žalovaný musel byť jeho zamestnávateľ a nie štát.

127. Súd uvádza, že má vedomosť o rozhodovacej činnosti, či už súdov prvej inštancie ako aj odvolacích súdov, ktorá je v jednotlivých prípadoch vyčíslenia nemajetkovej ujmy rozličná, keď niektoré rozhodnutia sa stotožňujú s výškou nemajetkovej ujmy odvodenej od počtu hodín pracovnej pohotovosti, ktorá nie je započítaná do pracovného času a niektoré vychádzajú zo skutočnosti, koľko hodín pracovnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzovala na pracovný čas hasiča, bola v rozhodnom období nad rozsah 48 hodín. Niektoré súdy výšku nemajetkovej ujmy priznávajú len na základe voľnej úvahy, neberúc do úvahy ani počet opracovaných hodín pracovnej pohotovosti, ktorý sa nezapočítava do pracovného času hasiča, resp. ktorý presahuje hranicu 48 hodín pracovného času v týždni. Súd si však osvojil pri rozhodnutí vo veci spôsob výpočtu náhrady škody ako nemajetkovej ujmy uvedenej v žalobe považoval ho za primeraný aj s poukazom na zásah do jeho rodinného života, jeho súkromia a mal za to, že vypočítaná suma zodpovedá odmene, ktorú by žalobca dosiahol, pokiaľ by sa pohotovosť započítavala do fondu pracovného času. Súd je toho názoru, že žalobca si výšku nemajetkovej ujmy určil spôsobom najbližšie vypočítateľným v zmysle ustanovení Zákona o hasičskom a záchrannom zbore. Reálne teda vyčíslil sadzbu za služobnú pohotovosť, ktorú v žalovanom období vykonával a ktorá mu nebola vyplatená. Súd sa s takýmto vyčíslením stotožnil, nakoľko mal za to, že uplatnená nemajetková ujma má najbližšie k náhrade škody v dôsledku konštatovaného porušenia práva. Jej výpočet je možné považovať za sumu, ktorá je primeranou výškou nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla, pretože spĺňa odškodňovaciu funkciu a súčasne nie je sumou neprimerane vysokou za obdobie, po ktoré trvalo porušovanie práva žalobcu. Vzniknutú ujmu by vzhľadom k jej intenzite, rozsahu a trvaniu podľa názoru súdu za závažnú pociťoval každý, kto by sa nachádzal na mieste žalobcu v jeho postavení.

128. Vzhľadom k tomu, že žalobca vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom, musí tam byť fyzicky prítomný a bez ohľadu na to, že nemusí byť "aktívny" počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti, a že má vytvorené podmienky na oddych, resp. spánok, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti a teda je oddelený od svojho vlastného sociálneho, súkromného prostredia, rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám, je z týchto dôvodov fakticky vylúčená. Dokonca

aj čas pracovnej pohotovosti strávený v domácom prostredí, či na telefóne predstavuje pracovný čas, nakoľko zamestnanec musí byť zastihnuteľný a jeho sloboda pohybu a sloboda organizovania času je značne obmedzená. S ohľadom na vyššie uvedené súd konštatuje, že práva žalobcu vyplývajúce zo Smernice neboli štátom dodržiavané, pričom zároveň bolo pomerne dlhé obdobie porušované právo žalobcu na odpočinok, a to aj napriek tej skutočnosti, že žalobca v spoločnosti plní zodpovedné úlohy, a preto bolo dôležité, aby mal možnosť si po práci náležite odpočinúť. Z týchto dôvodov preto súd považuje nárok žalobcu za dôvodný a prisúdenú náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú.

129. Pri rozhodovaní v predmetnej veci súd zároveň zohľadnil v súlade s princípom rovnosti rozhodovanie v porovnateľných skutkových a právnych veciach, napríklad:
napríklad:
1. 17Co/59/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 18C/15/2021, priznaná suma 3879,45 EUR s prísl.,
2. 14Co/34/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 17C/15/2021, priznaná suma 4196,09 EUR s prísl.,
3. 17Co/16/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 13C/17/2021, priznaná suma 5160,35 EUR s prísl.,
4. 17Co/47/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 19C/13/2021, priznaná suma 3758,36 EUR s prísl.,
5. 16Co/26/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 18C/14/2021, priznaná suma 4335,71 EUR s prísl.,
6. 16Co/11/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 8C/15/2021, priznaná suma 4965 EUR s prísl.,
7. 14Co/36/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 12C/15/2021, priznaná suma 6167,21 EUR s prísl.,
8. 16Co/36/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 17C/17/2021, priznaná suma 4629,59 EUR s prísl.,
9. 16Co/46/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 19C/14/2021, priznaná suma 5520,77 EUR s prísl.,
10. 16Co/53/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 14C/16/2021, priznaná suma 4169,77 EUR s prísl.,
11. 11Co/48/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 10C/15/2021, priznaná suma 5642,41 EUR s prísl.,
12. 11Co/53/2022 v spojení s rozsudkom OS BB sp. zn. 18C/38/2022, priznaná suma 6404,56 EUR s prísl.,
13. 11Co/66/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 16C/3/2023, priznaná suma 5279,95 EUR s prísl.,
14. 11Co/67/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 7C/4/2023, priznaná suma 5334,42 EUR s prísl.,
15. 11Co/78/2023 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 16C/7/2023, priznaná suma 6435,23 EUR s prísl.,
16. 16Co/82/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 15C/15/2021, priznaná suma 3998,69 EUR s prísl.,
17. 14Co/84/2023 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. 7C/3/2023, priznaná suma 4298,79 EUR s prísl.,
18. 14Co/88/2023 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 16C/6/2023, priznaná suma 6265,33 EUR s prísl.,
19. 14Co/65/2023 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 17C/16/2021, priznaná suma 6506,40 EUR s prísl.
V tejto súvislosti súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017, z ktorého vyplýva, že všeobecné súdy musia zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako. Preto rešpektujúc názor Ústavného súdu Slovenskej republiky a v súlade s rozhodovacou praxou okresných súdov v územnom obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici a predovšetkým samotného odvolacieho súdu v skutkovo a právne totožných prípadoch náhrady nemajetkovej ujmy požadovanej príslušníkmi HaZZ (ktorá bola vypočítaná rovnakým spôsob ako v danej veci), súd rozhodol tak, ako vyplýva z výrokovej časti tohto rozsudku, teda žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.813,22 Eur.

130. Na základe uvedeného súd žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovel. Súd určil lehotu na plnenie 3 dni v zmysle § 232 ods. 1 veta prvá CSP.

131. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

132. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP,
Ods. 1: O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.
Ods. 2: O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

133. Z dôvodu, že žalobca bol v konaní úspešný v plnom rozsahu, súd mu priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku osobitným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd Banská Bystrica, a to písomne.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Podľa § 367 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.

Podľa § 367 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 367 ods. 3 Civilného sporového poriadku, právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti.

Podľa § 368 Civilného sporového poriadku, osoba oprávnená podať odvolanie sa môže odvolania vzdať. Vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia.

Podľa § 369 ods. 1 Civilného sporového poriadku, dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

Podľa § 369 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania.

Podľa § 369 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

Podľa § 369 ods. 4 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.